

6 березня 2014

ЧЕТВЕР

№ 31 (4431)

Хрещатик

газета київської міської ради

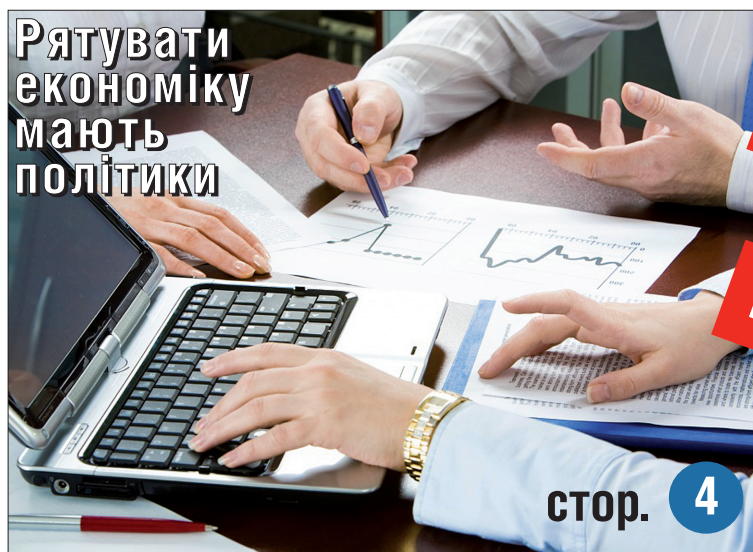

Київ зменшує
кількість кіосків

стор. 2

Рятувати
економіку
мають
політики

стор. 4

+TV
програма

200-річчю з дня
народження
Т.Г. Шевченка
присвячується...

стор. 2 8 22 23

Громадський
транспорт -
в режимі
онлайн

стор. 2

"Школа
боротьби"
відкрила
сезон

стор. 20

Розпочався
Великий піст

стор. 19

МІСТО

Новини

Рівень сплати киянами за спожиті ЖКП у лютому становить 91,54 %

У лютому 2014 року серед будинків усіх форм власності, які обслуговуються КП “ГІОЦ”, рівень оплати з урахуванням погашеної заборгованості складає 91,54 %, рівень поточної оплати — 85,48 %. Про це “Хрещатику” повідомили в КП “ГІОЦ”.

Рівень оплати з урахуванням погашеної заборгованості серед будинків комунальної форми власності становить 92,52 %. Найкращі показники у Дарницькому (95,91 %) та Голосіївському (95,09 %) районах.

Рівень поточної сплати серед будинків комунальної форми власності складає 86,4 %. Лідерами також є Голосіївський (89,17 %) та Дарницький (88,85 %) райони.

Останніми в рейтингу цього місяця є Шевченківський та Печерський райони — як за рівнем поточної оплати (82,49 % та 81,2 % відповідно), так і за рівнем оплати з урахуванням погашеної заборгованості (87,97 % та 87,54 % відповідно).

Рівень оплати з урахуванням погашеної заборгованості серед будинків ЖБК та ОСББ, що обслуговуються КП “ГІОЦ”, становить 92,68 % та 90,32 % відповідно ●

“Київзеленбуд” готується до відзначення 200-річчя від Дня народження Тараса Шевченка

Наразі столичні дизайнери підготували макети тематичних клумб та визначилися з асортиментом рослин. У кожному районі буде влаштована клумба, присвячена річниці від Дня народження Тараса Шевченка. Про це повідомляють у КО “Київзеленбуд”.

Наприклад, у Голосіївському та Дарницькому районах тематичні клумби будуть оформлені у вигляді портрета поета з седуму, альтернатери тощо.

Десяняський район запропонував оформлення квітника у стилі ленд-арт, де суголосся сучасності та минулого об’єднуються в лінії з українських квітів, каменю, як символу основи, та наскрізного портрета з оракалу.

Печерські митці облаштовують та озеленяють території навколо пам’ятного знаку “Сонцехрест Шевченкової правди” (Набережне шосе). Крім квіткового оформлення клумб, планують встановити мобільні кадки з квітами та висадити верби — як символ туги в українському фольклорі.

Киян та гостей столиці столичні зеленбудівці здивують етно-квітниками (на вулицях Голосіївській, Потехіна, у парку Березовий гай), в яких використовуватимуться національні рослини: декоративний соняшник, чорнобривці, мальви тощо.

“Ми намагаємося тонко передати український колорит, особливості національного менталітету, його щедрість та зворушливість саме у нюансах. Певною мірою нам це вдається, адже зерно правди, що його посіяв Тарас Шевченко, позначається і на сьогоднішній”, — підкреслив генеральний директор КО “Київзеленбуд” Михайло Царенко ●

У Будинку вчителя відбудеться літературно-мистецький вечір “Співаймо шану Кобзареві”

6 березня о 18.00 у Київському міському будинку вчителя відбудеться літературно-мистецький вечір “Співаймо шану Кобзареві”, організований у співпраці зі Всеукраїнським товариством “Просвіта” імені Тараса Шевченка.

У заході візьмуть участь Павло Мовчан — голова Всеукраїнського товариства “Просвіта” імені Тараса Шевченка, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, Олесь Харченко — народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, Вадим Крищенко — поет-пісняр, заслужений діяч мистецтв України, Наталя Хоменко — народна артистка України, Тетяна Негрій — Заслужена артистка України, Руслана Лоцман — лауреат міжнародних та всеукраїнських конкурсів, а також концертний ансамбль “Чураївна” ●

Київ зменшує кількість кіосків

Щотижня у місті демонтують близько 50-ти тимчасових споруд

Олена ЗАРЕЦЬКА
“Хрещатик”

Малі архітектурні форми — питання для мешканців Києва наболіле. Адже ці здебільшого недолугі на вигляд тимчасові споруди захащають проходи до зупинок, торгують неякісними продуктами та просто нівечать зовнішній вигляд нашого прекрасного міста. Міські комунальники активно борються з засиллям нелегальних яток, та аби повністю навести лад з кіосками в столиці, розробили схему розміщення тимчасових споруд.

Столичні комунальники проводять значну роботу задля того, щоб звільнити місто від засилля тимчасових споруд. Як повідомили “Хрещатику” в КП “Київблагоустрій”, з початку 2014 року силами працівників підприємства спільно з РДА в місті було демонтовано 285 тимчасових споруд. У середньому з території столиці в тиждень зникає близько 50-ти нелегально встановлених яток. А от найбільш активні роботи з демонтажу відбувалися в Голосіївському, Дарницькому, Святошинському, Солом’янському та Шевченківському районах. Насамперед комунальники демонтують ті кіоски, які розміщені біля станцій метрополітену, заважають вільному пересуванню пасажирів та встановлені з порушенням державних будівельних норм. У підприємстві зазначають, у зв’язку з відсутністю фінансування наразі роботи з демонтажу тимчасових споруд призупинені, однак будуть відновлені найближчим часом.

Навести лад з тимчасовими спорудами у місті можна лише впровадженням комплексної схеми з розміщення МАФів. Про

Насамперед комунальники демонтують ті кіоски, які розміщені біля станцій метрополітену, заважають вільному пересуванню пасажирів та встановлені з порушенням державних будівельних норм

це “Хрещатику” заявив директор Департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища Сергій Садовий.

“Фахівці повинні чітко сказати, де повинен розмішуватися кіоск, щоб не порушувати державні будівельні норми, які саме продукти там мають продаватися, і третя умова, яка має бути висунута підприємцям — це належний, привабливий вигляд тимчасової споруди. Якщо ці умови виконані, то можна давати дозвіл років на п’ять, і нехай спокійно здійснюють свою діяльність”, — зазначив пан Садовий та наголосив: зносити всі ятки в столиці недоцільно, адже якби вони не користувалися популярністю серед населення — давно б зникли як явище.

Зазначимо, що в місті розроблена схема розміщення малих архітектурних форм Департаментом містобудування та архітектури. Відповідно до неї буде накладене табу на встановлення яток за 20 метрів від перехресть, підземних переходів та виходів з метро, в радіусі 10-ти метрів від капітальних споруд, поблизу шкіл, дитсадків та медустанов. Не облаштовуватимуть кіоски у безпосередній близькості до проїжджої частини, на території зелених зон та пам’яток садово-паркового господарства. Розроблений і єдиний дизайн кіосків, й, окрім того, всі вони будуть промарковані кольором відповідно до призначення. Планується, що стосовно цієї схеми будуть проведені обговорення з громадськістю та підприємцями ●

Громадський транспорт Києва тепер доступний онлайн

На сьогодні в столиці вже можна відслідкувати рух 123-х маршрутів — усі автобусні, тролейбусні та частково трамвайні

Віталій ЗНАМЕНСЬКИЙ
“Хрещатик”

Зп’ятниці на платформі проекту EasyWay доступні GPS дані наземного громадського транспорту Києва. На даний момент в онлайн-режимі можна відслідкувати рух 123-х маршрутів — усі автобусні, тролейбусні та майже всі трамвайні. Протягом місяця планується підключити решту трамваїв та міську електричку. Стосовно маршрутних таксі — вивчається ситуація щодо можливості отримання даних не лише від КП “Київпаstrанс”, а також і приватних перевізників.

Проект реалізований повністю за рахунок розробника, з бюджету міста не виділено жодної копійки. Про це повідомив заступник голови КМДА Руслан Крамаренко. “Через свою сторінку на Facebook я звернувся до розробників та стартаперів, готових допомогти місту реалізувати такий проект. Одразу відгукнулися кілька розробників, згодних до співпраці. Найбільш вигідну для міста пропозицію зробили власники проекту “EasyWay”, які вже запустили подібний сервіс у кількох містах України. Вони за 10 днів змогли запустити послугу”, — зазначив

Руслан Крамаренко. Знайти київський транспорт онлайн можна за посиланням: <http://www.eway.in.ua/ua/cities/kyiv>

За даними компанії EasyWay, протягом місяця планується підключити решту трамваїв та міську електричку. Стосовно маршрутних таксі — вивчається ситуація щодо можливості отримання даних не лише від КП “Київпаstrанс”, а також і приватних перевізників. З керівництвом КП “Київпаstrанс” є розуміння щодо подальшого поширення інформації, зокрема її завантаження безпосередньо до Google Maps, Yandex. Maps та картографії Here.

Також мобільні додатки EasyWay вже адаптовані для відображення GPS даних, тож кожен користувач мобільних телефонів на базі IOS/Android має можливість не лише спостерігати за рухом транспорту, а й окремо на кожній зупинці отримувати актуальний розклад прибуття транспорту.

Варто зауважити, що систему запущено в тестовому режимі, протягом певного часу можливі перебої у роботі сервісу. Прохання поставитись до цього з розумінням.

Мешканці столиці схвалюють запровадження системи он-лайн для контролювання руху громадського транспорту. Сергій Ляхович, який мешкає на Воскресенні, вважає, що таке нововведення зручне і комфортне насамперед для пасажирів. “Адже можна на зупинці відслідковувати, коли приїде автобус,

Мешканці столиці можуть відслідковувати і контролювати рух громадського транспорту

наприклад, мого 46-го маршруту,— каже пан Ляхович. — Тобто скільки чекати на прибуття бусу чи знати, що він затримується в разі утворення заторів на дорозі” ●

Новий уряд — нові виклики

Новообраний Кабінет Міністрів України розпочав роботу над стабілізацією ситуації в країні

Олена ЗАРЕЦЬКА,
Кирило ФОМІНОВ
“Хрещатик”

Минуло тижня, 27 лютого, Верховна Рада України затвердила новий склад уряду. “За” проголосував 331 народний обранець. “Уряд камікадзе” чи “уряд рятівників” — як в народі вже тільки не йменують новий склад Кабінету Міністрів. Адже відразу йому довелося зіткнутися з цілою низкою давніших проблем вітчизняної економіки — незначними обсягами золотовалютних резервів, надмірно “роздутим” бюджетом, нестабільністю гривні. Серед нових викликів — неправомірна агресія російських військових на території Автономної Республіки Крим.

Країна в режимі жорсткої економії

Перші обмеження ново-призначений уряд на чолі з прем’єр-міністром Арсенієм Яценюком розпочав із себе. Зокрема встановив жорстку економію державних коштів. Відповідну постанову “Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету” Кабмін прийняв на засіданні 1 березня 2014-го року. Зокрема вводиться заборона на придбання форменого одягу, автотранспорту, мобільних телефонів та здійснення витрат на їх обслуговування, купівлю ноутбуків, проведення ремонтів та оплату чартерних рейсів. Окрім того, встановлюється обмеження на здійснення відряджень за кордон, використання бюджетних коштів для проведення святкових заходів тощо. Відтепер без дозволу Кабміну забороняється утворювати нові бюджетні установи, збільшувати чисельність працівників та заповнювати вакантні посади, видавати одноразові грошові винагороди держслужбовцям за сумлінну безперервну працю, здешевлювати вартість харчування для працівників.

Водночас планується проведення інвентаризації державних резиденцій, дач, будинків відпочинку, оздоровчих закладів, що перебувають на балансі органів державної влади та інших держорганів та підприємств. За її результатами Фонд держмайна внесе пропозиції щодо їх подальшого використання.

Цікаво, що відтепер встановлюються певні обмеження на кількість заступників керівників органів виконавчої влади. Тож відтепер міністр матиме їх не більше чотирьох, голови обласних, Київської та Севастопольської державних міських адміністрацій — не більше трьох, а голови районних адміністрацій в Києві та Севастополі — не більше двох. Також органам місцевого самоврядування та об’єктам держвласності рекомендовано вжити заходи щодо економного та раціонального використання держкоштів.

Окрім того, Кабмін підготував проект постанови, який передбачає скорочення автопарку центральних органів виконавчої влади. Відпо-

відно до документа, в одному міністерстві залишиться всього один автомобіль для керівника відомства. Решта автівок, а це 1500 одиниць, будуть оцінені та продані під наглядом громадськості впродовж місяця.

Вчора на засіданні уряду Арсеній Яценюк заявив, що першочерговим завданням є і реформа місцевого самоврядування.

“Наше завдання як нового уряду — це децентралізація влади. Ми бачимо сьогодні один з основних пунктів, який має зробити український уряд, — це демонтаж дії централізованої влади, яка була сформована протягом останніх 4-х років”, — наголосив пан Яценюк, відкриваючи засідання Кабміну, та наголосив, що права потрібно віддавати в регіони, адже мешканці обирали районні та обласні органи повинні мати відповідні повноваження.

Також уряд прийняв рішення про ліквідацію Міністерства доходів та зборів країни, підпорядкувавши утворені на базі міністерства податкові і митні служби Міністерству фінансів.

Та основне завдання, над яким зараз доводиться працювати новообраному уряду, — це стабілізація економічної ситуації. Зокрема Арсеній Яценюк оголосив про намір провести секвестр державного бюджету на цей рік. За його словами, чинна редакція головного фінансового документа країни ухвалювалася на нереальних макроекономічних показниках та доходах держбюджету. Мова може йти про скорочення держбюджету на 65—80 млрд грн. “Це катастрофічні цифри, однак у разі стабілізації економічної ситуації в країні макроекономічні показники у третьому та четвертому кварталах можуть покращитися”, — додав прем’єр-міністр.

Окрім того, в Києві розпочала роботу місія МВФ з метою оцінити поточну ситуацію та визначити розміри й умови надання Києву допомоги. У столиці України місія перебуватиме до 14 березня. Напередодні візиту представників Міжнародного валютного фонду Арсеній Яценюк заявив, що Київ готовий виконати всі умови, які раніше не дозволяли відновити спів-

Новообраному уряду України довелося стикнутися з цілою низкою давніших проблем вітчизняної економіки — незначними обсягами золотовалютних резервів, надмірно “роздутим” бюджетом, нестабільністю гривні

працю, у тому числі й непопулярні: підвищення тарифів на газ для населення та перехід до політики гнучкого курсоутворення. Україна розраховує отримати від МВФ до 15 млрд доларів впродовж 2,5 року. А міністр фінансів Олександр Шлапак сподівається, що перший транш із нового кредиту може надійти до України вже на початку квітня.

Також у вівторок, 4 березня, стало відомо, що США готують законопроект про надання Україні позикових гарантій на 1 млрд доларів на підтримку стабільності української економіки. “Головні напрямки використання цих коштів — підготовка до прозорих виборів, боротьба з корупцією та підтримка громадянського суспільства”, — йдеться у повідомленні міністра фінансів США Джейкоба Лью.

Окрім того, Верховна Рада ратифікувала Меморандум щодо надання Україні 610 млн євро макрофінансової допомоги від ЄС. Втім, цю допомогу Україна зможе отримати лише після того, як буде відновлено співпрацю з МВФ.

Боротьба за Крим

Та найбільш проблема, з якою довелося зіткнутися новообраній владі, це невідомі агресія російських військових сходу на території Автономної Республіки Крим. Перші непорозуміння на півострові розпочалися 27 лютого, коли невідомі озброєні люди захопили будівлі Ради міністрів і Верховної Ради АРК.

Під їх наглядом відбулася сесія парламенту автономії, на якій було відправлено у відставку уряд Криму на чолі з Анатолієм Могильовим. Новим главою Радміну про-російськи налаштовані депутати призначили лідера партії “Русское единство” Сергія Аксьонова. Незвизнаний новою владою України прем’єр закликав президента Росії Путіна “забезпечити мир і спокій” у Криму. На в’їзді на півострів з’явилися блок-пости, що охороняються людьми зі зброєю. На півострові було відзначено несанкціоноване пересування представників Чорноморського флоту РФ.

1 березня Путін запросив у Ради Федерації РФ дозволу “у зв’язку з екстраординарною ситуацією, що склалася в Україні, загрозою життю громадян Російської Федерації, наших співвітчизників, особового складу військового контингенту Збройних сил РФ” використовувати російські війська “до стабілізації суспільно-політичної ситуації в цій країні”. Рада Федерації прохання задовольнила. Таким чином, на території Криму з’явилися російські військові, але без розпізнавальних знаків. Упродовж кількох діб їх перекидали на півострів повітряним та морським шляхами. Голова Служби безпеки України Валентин Наливайченко повідомив: “Ми з таким ще не стикалися. Треба створювати групу для протидії. Близько 16 000 військовослужбовців Збройних сил РФ знаходяться в Криму. За домовленістю, їх може бути до 25 000, але справа не в кількості, а у ви-

користанні. Те, що відбувається зараз, — грубе порушення всіх домовленостей”.

Солдати Російської Федерації блокують українські військові частини, намагаються заволодіти зброєю, закликають українських військових переходити на сторону кримського уряду, погрожують штурмом. Прямими боями зіткнулись поки не було, проте росіяни використовували світло-шумові гранати, від ініціативи однієї з яких було поранено українського офіцера. Проте військовослужбовці ЗСУ на провокації не піддавалися та залишилися вірними українському народові. Зважаючи на обстановку, Рада національної безпеки і оборони України доручила Міністерству оборони провести військові збори для військовозобов’язаних. Велика частина населення сприйняла це як мобілізацію. Так, більше 12 тисяч українців записалися у військомати добровольцями. Виявили бажання захистити Батьківщину навіть ті, хто свого часу “відкосив” від служби в армії.

Світова спільнота засудила дії російської влади щодо Криму і пригрозила можливими санкціями — як економічними, так і військовими. На фоні цих подій Росія опинилася на межі економічного краху — рубль постійно падає на ринку валют. Проте президент РФ Володимир Путін стверджує, що він лише отримав дозвіл на введення військ до України, та фактично відхрестився від своїх солдатів: “Подивіться на пострадянський простір — там повно форми,

що схожа на російську. Підіть в магазини та придбайте. Ні, це сили місцевої самооборони. І Росія не брала участі у їх підготовці”. Проте самі військові не приховують свого громадянства: “Ми з Росії і не хочемо воювати, але ми військові й змушені виконувати накази”, — неофіційно кажуть вони. Тож наразі захоплені кілька українських військових частин: Окрема радіолокаційна рота ВПСУ біля Судака, Кіровський військовий аеродром, військова частина протиракетної оборони біля Севастополя, інші частини заблоковані військовиками та місцевим населенням, які агітують особовий склад переходити на сторону Криму. Вільним залишається Сімферополь: невідомі озброєні люди покинули місто, місцевий аеропорт працює у штатному режимі. Акваторія також заблокована російськими кораблями. За даними Державної прикордонної служби України, 1 березня в порт Севастополя зайшли два великих десантних судна Балтійського флоту Російської Федерації “Калінінград” і “Мінськ”, 2 березня цього року туди ж зайшли великі десантні кораблі “Оленігорський Гірник” Північного флоту і “Георгій Побідоносць” Балтійського флоту РФ. Захід військових кораблів здійснено без дозволу Адміністрації державної прикордонної служби України. Наразі Організація з безпеки і співробітництва в Європі направила в Україну групу військових спостерігачів ●

ЕКОНОМІКА

Рятувати економіку мають політики

Україна отримала унікальний шанс вирватися з полону боргів та змінити депресивну економічну модель на модель розвитку

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Слова прем'єр-міністра Арсенія Яценюка про те, що "казна порожня", повторив і міністр економічного розвитку Павло Шеремета. На тлі стрімкого знецінення гривні нестача коштів у головному "гаманці" країни викликає острах: чи не доведеться повертатися у 90-ті роки минулого століття, коли, зокрема, кияни брали та обробляли городи за містом, аби виконати власну "продовольчу програму"? Експерти вважають, що перспективи не такі похмурі, навпаки — є шанс покінчити з економічними негативами назавжди.

Списання боргів під реформи

Коли свистять кулі та брязкає крупнокаліберна зброя, вести мову про економіку начебто й не на часі, головне — пережити складний період. Аж ні, навпаки, саме ситуація протистояння, доведеної до апогею кризи, відкриває, як не дивно, нові можливості, бо змушує вдаватися до нестандартних ходів.

Наприклад, коли в нашій країні працює місія МВФ, а прем'єр Арсеній Яценюк заявляє, що готовий брати кредит від фонду на будь-яких умовах, оскільки без нього не вижити, голова Комітету економістів України Андрій Новак радить піти іншим шляхом. "Враховуючи надзвичайну складність ситуації: наслідки політичної кризи і дуже важкі наслідки економічної кризи, Україна повинна просити і вимагати списання більшої частини державного боргу перед зовнішніми і внутрішніми кредиторами держбюджету", — вважає Андрій Новак. За його словами, "це зараз мінімально необхідна дія, яка дійсно зможе реально оздоровити державні фінанси України. На сьогодні обслуговування держборгу у тій ситуації, в якій ми опинились, є непосильним... Жодні нові кредити, чи на суму 35 млрд доларів США чи на суму 50 млрд, не врятують, тому що це ж кредит, це не є фінансовий подарунок, отже, це є нові борги, котрі потрібно буде повертати з відсотками. Тобто насправді більша частина цих нових кредитів піде на повернення існуючого державного боргу, і тільки невелику частину можна буде використовувати для того, що називається "економічний розвиток". Натомість у своїй пропозиції експерт не вбачає нічого надзвичайного, адже, як стверджує Андрій Новак, за історію існування, наприклад, Паризького клубу (держав-кредиторів), з 1956 року, було укладено 440 угод про реструктуризацію і списання державних боргів на загальну суму понад 700 млрд доларів США. При цьому, країна може розраховувати, за анало-

гією, на списання від 50 % до 80 % боргів. Якщо для зовнішніх кредиторів це має бути прохання, то для внутрішніх — вимога. "Жодному олігарху чи крупному бізнесмену держбюджет України в умовах економічної та політичної кризи зараз не має бути нічого винен", — зазначає він. Списання боргів, вважає Андрій Новак, підвищить кредитний рейтинг України, і нові кредити ми зможемо отримати на кращих умовах, під порівняно невисокі відсотки.

Натомість президент Центру ринкових реформ України Володимир Лановий наголошує, що "ситуація вкрай погана, і питання не в пакеті фінансової допомоги, до якого зводять функції та роль нового уряду, а в зміні економічної моделі, яка продовжує діяти як репресивна, руйнує економіку, скорочує робочі місця, розбалансовує фінансову систему, призводить до нових боргів та зростання платежів. Ви знаєте, що кожного місяця зростає "газовий" борг перед Росією, і поки що ми не чуємо ні в публічних дискусіях, ні від лідерів якихось конструктивних ідей щодо цього. Взагалі, жодного слова про реформи". Тим не менше, експерт переконаний, що, "в усякому разі, у нас повітря стало чистішим, ми можемо думати про цікаві плани щодо бізнесу, інформаційних проектів". Зокрема, вважає Володимир Лановий, є сенс серйозно підійти до "питання інформаційних технологій, інформаційних проектів", яке "постає першочерговим", оскільки це "те, що може витягти нас, зробити конкурентоспроможними і дати імпульс для розвитку іншим галузям економіки України". Експерт наголошує, що нині надзвичайно важливою є фінансова стабілізація з одночасною підтримкою приватного підприємництва: "Треба створити сприятливі умови для капіталізації, для відкриття фірм, для інвестування". Це те, що дасть нам тенденцію з падіння до зростання, зокрема у створенні робочих місць. За словами фахівця, безпосередньо ця ініціатива має бути підкріплена ліквідацією по-

даткової міліції, яка "має право карати, арештовувати", а також із термінового повернення експортерам сплаченого наперед податку на додану вартість (ПДВ).

Без стратегічної моделі будемо не жити, а животіти

Нова влада швидко сформувала уряд, і це добре. Але самого факту появи нового Кабміну недостатньо для того, щоб дати позитивний сигнал економіці. За словами президента Українського аналітичного центру Олександра Охріменка, "Майдан і революція згубили українську економіку", і нині вона перебуває у дуже поганому стані через політичне протистояння. Як вважає експерт, "Кабінету міністрів насамперед доведеться повернути довіру бізнесу до влади. А для цього Кабмін має ліквідувати загрози самооборони, які тероризують бізнес і не дають йому працювати, і надати жорсткі гарантії, що не буде перерозподілу власності. Без цих заходів бізнес не повернеться до нормальної роботи, й українську економіку очікуватиме реальний колапс". Щодо поточної ситуації, Олександр Охріменко зазначив, що "нині українці та бізнес ще продають доходи, отримані у докризовий період. Але скоро ці гроші скінчатся, і якщо Кабмін не наведе порядок у країні, то це може спровокувати і зростання безробіття, і масову невилплату зарплат, що,

у кінцевому підсумку, дуже небезпечно для економіки в цілому".

Отже, потрібні не лише грамотні перші кроки, але й план розвитку економіки, щоб бізнес мав уявлення, куди рухається країна. Такою є думка експертів. Зокрема Андрій Новак зазначає, що, у плані оперативного реагування, уряд має переписати державний бюджет на 2014 рік, "оскільки той, який був сформований попередньою владою, складений на нереальних показниках і на нереальному макроекономічному прогнозі на поточний рік. А це означає, що держбюджет є загалом нереальним ні в доходній, ні у витратній частинах". Натомість, наголошує експерт, перероблений держбюджет "має продемонструвати реальні нові підходи, безумовно, він має бути бездефіцитним або зі скороченням дефіциту, обсягів доходів і витрат, звісно, збалансованим". Але це оперативне реагування. Для запуску економічного розвитку потрібно продемонструвати план реформ або план дій.

"План реформ має бути більшим, ніж на 1-2-3 роки. Наразії, треба сформувати модель, стратегію економічного розвитку України... Наша проблема у тому, що немає такої моделі, і кожен новий уряд починає відмінати підходи попереднього уряду. Ніякої стратегії, ніякої спадковості", — зазначив пан Новак. Натомість він вважає необхідним ухвалити Фіскальний кодекс, в якому поєднати Податковий і Бюджетний кодекси, а також Соціальний кодекс і Монетарний кодекс. У цих документах зафіксувати основні параметри, яких має дотримуватися будь-який уряд, а у Монетарному кодексі — визначити орієнтири роботи НБУ, який усі роки незалежності працює у режимі "вільного плавання". За словами експерта, "якщо цього не буде, а ми обговорюватимемо посади, імена, то немає звідки чекати результатів економічних".

Слід зазначити, що перші дії уряду Арсенія Яценюка спрямовані поки що на термінову стабілізацію поточно-

го платіжного балансу. Зокрема прем'єр у понеділок, 3 березня, на засіданні Європейської бізнес-асоціації наголосив на важливості отримання Україною фінансової допомоги та оголосив про наміри секвеструвати держбюджет, який назвав "нереальним", на 50-80 млрд грн.

Тим часом "Велика сімка" обіцяє Україні "потужну фінансову підтримку". Отже, без грошей не залишимося.

І пенсіонери з "бюджетниками" можуть не турбуватися, адже саме ці статті видатків з держбюджету є першочерговими і фінансуватимуться за будь-яких умов: "Бюджетний процес є безперервним, і немає ситуації, коли в держбюджеті відсутні кошти. Я не уявляю ситуації, коли в казначействі не буде грошей на ці першочергові статті", — зазначив Андрій Новак.

Тим не менше, експерти переконані, що витрати на дострокові вибори у сумі 2 млрд грн є виправданими, оскільки сприятимуть стабілізації ситуації ●

ДО РЕЧІ

Росія може зубожіти через битву за Крим

Діловий початок весни став для України економічно негативним, але по-справжньому "чорним" — для Росії. Якщо акції українських підприємств у понеділок, 3 березня, на Варшавській біржі обвалилися відразу на 16 % (на тлі падіння основних індексів біржі майже на 5 %), то і російські акції втратили від 8 до 12 %. Особливо стрімким було падіння акцій "Газпрому", відразу на 12 %, чого раніше не траплялося. Обвалився й російський рубль, та так, що Банк РФ вимушений був вийти на ринок з інтервенцією, обсяги якої стали історичним рекордом. Загалом втрати Росії тільки від перших днів війни з Україною за Крим оцінюються у \$55 млрд.

Релакс для грошей

Як не втратити заощадження у розпал економічної кризи та в умовах передвоєнного стану

Ганна КАСІЧ
“Хрещатик”

Через не оголошену, але реальну війну у Криму лихоманить ринки всього світу. Що вже казати про пересічного українця? По-терпають за себе, за рідних і близьких, за країну, за народ. Але у цьому переліку є місце й грошам. Власні заощадження можуть бути чинником виживання, та й державі не завадять. То як врятувати все, що нажите “тяжкою працею”, від знецінення?

Вільне плавання гривні: кому збитки, а кому й прибутки

Власне, лихоманка для всіх, хто має заощадження, розпочалася з того моменту, як національна валюта — гривня — відправилася у “вільне” курсове плавання по ринкових хвилях. Не потонула, і це позитив. Але й про твердий курс говорити поки що зарано. На вівторок, 4 березня, тільки офіційний курс гривні від НБУ склав майже символічні 9,99 грн за один долар США. Власники гривневих депозитів уже підраховують збитки. Зокрема і знайома автора, котра, піддавшись на привабливі відсоткові ставки по гривневих депозитах, перевела одну тисячу доларів США у національну валюту й поклала на депозит під “смачні” 16 %. Нинішні підрахунки її вельми засмутили: виходить, вона вже втратила 1 500 грн на курсовій різниці, й ці збитки майже поглинули річний прибуток від депозиту, залишивши від нього лічені гривні. Натомість власники валютних депозитів задоволено потирали руки, адже попри низькі відсоткові ставки вони мають нині непоганий зиск. Щоправда, після того, як НБУ обмежив зняття валютних депозитів сумою у 15 тисяч гривень (в еквіваленті) на добу, й власники валютних депозитів отримали привід для занепокоєння.

Як перші, так і другі пильно стежать за курсом гривні. Цими вихідними, котрі для багатьох виявилися трудовими буднями, більшість киян жили звичним життям. Але їхні розмови були не звичними для уїк-енду. Переважна більшість із тих, то відвідував магазини, ходив на ринок, їхав у маршрутках та метро, говорили про курс гривні. Підраховували, хто скільки втратив чи надбав. Обмінювалися порадами. Узагальнюючий висновок такий: гривня впала далі нікуди, але ж надто швидко. Щось тут таки є. І це “щось” збиває з пантелику.

Долар США може утримати високі позиції

До речі, збиває не лише простих пересічних киян, а й економічних експертів. Зокрема президент Центру ринкових реформ України Володимир Лановий зазначив, що “таке стрімке падіння гривні не є результатом збалансування попиту і пропозиції... Є така думка, що НБУ хоче

заощадити резерви, а курс нехай падає. Але це помилка, тому що резерви існують для того, щоб у пікові моменти допомагати економіці, а не для того, щоб просто мати резерви НБУ”. Експерт переконаний, що Нацбанк України навряд чи у найближчій перспективі вдаватиметься до активної підтримки курсу гривні, “і це погано, бо впаде рівень життя населення”. Тим не менше, цілком реально, що “курс далі не падатиме за жодних умов”, вважає він. Для цього потрібно, окрім інших заходів, припиняти торги на міжбанку, якщо гривня падає нижче певного рівня.

Але гривня, якщо і не впаде, то і не підніметься, вважає голова Комітету економістів України Андрій Новак. “Безумовно, ніколи курс гривні не повернеться до рівнів на початку кризи (8,2 грн за один долар США) і до закладених у держбюджеті на 2014 рік 8,5 грн. Ми пройшли психологічну межу в 9 грн і в 10 грн, і зараз треба говорити про показник 10 грн. Але це у випадку, якщо НБУ і новий уряд почнуть реагувати на ситуацію на ринку. Якщо не будуть реагувати, девальвація гривні триватиме”, — говорить він. При цьому, на думку експерта, “зараз працюють не економічні, не політичні, а спекулятивні чинники”.

Експерт Інформаційно-аналітичного центру FOREX CLUB в Україні Марія Сальнікова зазначила, що ті рівні, яких досягла гривня, можуть зробити купівлю валюти не-привабливою для населення, і ринковий максимум у 11,50 грн за один долар США навряд чи буде перекрито. До того ж певну підтримку гривні може надати факт приїзду місії МВФ в Україну.

Де знайти спокій?

Гроші люблять тишу, а якраз тиші в Україні нині обмаль. Тому перше, що експерти радять, — це переглянути свій “мультивалютний кошук” на користь твердішої валюти. І тут багато що залежить від того, чи буде повноформатна війна між Росією та Україною, скажімо, за абхазьким сценарієм, чи справа обмежиться “страшилками”, й ситуацію вдасться стабілізувати дипломатичним шляхом.

У разі загострення конфлікту долар США може зміцнити свої позиції на світовому валютному ринку як традиційна

валюта-”сховок”. Разом з тим, дорожчатиме й золото. Але широка різниця між цінами купівлі та продажу долара США на українському валютному ринку суттєво знижує зиск від оборудки обміну гривень на “бакси”. Можна звер-

нути увагу на альтернативні валюти, зокрема на більш стабільний швейцарський франк або на британський фунт, хоча у випадку відкритого збройного конфлікту у Криму валюти єврони можуть здешевшати.

Альтернативою грошам є нерухомість. Звісно, за умови достатніх коштів на її купівлю. Але тут є нюанс. По-перше, квартира чи будинок надійні доти, доки війна чи інші катаклізми (у тому числі соціальні й політичні) да-

леко. По-друге, комунальні тарифи можуть зрости. Оператори вітчизняного ринку нерухомості взяли до уваги різні чинники ризику й пропонують придбати нерухомість за кордоном. Теж варіант ●

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Зберігайте гроші в банках, а не в склянках

Різноманітні варіанти збереження заощаджень “Хрещатик” попросив прокоментувати експерта Інформаційно-аналітичного центру FOREX CLUB в Україні Марію Сальнікову.

— Якщо є заощадження у гривнях чи у валюті “на руках”, що з ними робити для захисту від девальвації: зробити велику покупку, покласти на депозит чи тримати вдома?

— В умовах девальваційного тиску на гривню з початку поточного року (протягом перших двох місяців гривня знизилася на 32,86 % до рівня 11,10 грн за один долар США), найбільших втрат зазнали якраз ті, хто тримав заощадження “на руках”. Якщо грамотно розглядати ситуацію, то при наявності заощаджень та відсутності необхідності здійснення крупних покупок найбільш правильним буде розмістити ці гроші на депозитних рахунках. Нині найбільш вигідними є депозити у національній валюті на термін 6—12 місяців, оскільки протягом цього періоду політична ситуація у країні може стабілізуватися, і не буде обмежень на зняття депозитів. Придбання валюти й розміщення валютних депозитів нині є нерентабельним. Різниця між цінами купівлі та продажу валют (спред) по долару США складає 11,40 %, по євро 12,95 %, по фунту 13,41 %. Тобто, щоб отримати прибуток або, як мінімум, не втратити у момент зворотного обміну — валюти мають подорожчати у майбутньому на величину спреду (або прибутковиті по депозиту має принести цю суму). Тільки у такому випадку купівля іноземної валюти буде рентабельною.

— Наскільки у даній ситуації пріоритетними можуть бути покупки, і якщо так, то що є пріоритетним (вигідним): нерухомість, техніка, ювелірні вироби?

— Якщо говорити про великі покупки, то придбання нерухомості з метою вберегти заощадження від девальвації не є критичним, оскільки підстав для зростання вартості квадратного метра в умовах політичної невизначеності немає. Для купівлі техніки час не найгірший — нині ще можна знайти ціни з урахуванням курсу у 8 грн. У найближчому майбутньому (березень—квітень) при нових надходженнях до магазинів ціни на техніку зростуть у зв’язку з девальвацією гривні. Купівля ювелірних прикрас не є способом збереження коштів, оскільки у виробі завжди закладено і вартість золота, і вартість роботи. Безумовно, у майбутньому ціни на ювелірні вироби також зростуть, що зробить покупки не вигідними, однак пріоритет даних покупок у поточних умовах є низьким.

— Що робити з депозитами: знімати, конвертувати, переводити гроші у закордонні банки?

— Поточні депозити, термін яких ще не сплив, варто залишити у банках до кінця терміну. Єдине, якщо, наприклад, у вас є можливість розміщення депозиту під більш вигідний відсоток і ви при цьому не втратите вже отриманої доходності, то у приватному порядку можна переглянути внесок. Якщо термін дії доларового депозиту вже сплив, то нині вигідно перевести його у національну валюту й також розмістити у банку, який, на думку вкладника, найбільше відповідає вимогам. Дійсно, за умови, що вкладники купували валюту по 8 грн, а нині поміняють по 9,03 грн (середній курс купівлі на 5 березня), то й без доходності по депозиту прибуток складе 12,87 %. Якщо говорити про розміщення заощаджень в іноземні банки за кордоном, то це може бути привабливим для великих вкладників, і доцільно розглядати перспективність кожного окремого вкладу окремо.

— Якщо є квартира або інші об’єкти для продажу, передбачалося їх продати, чи має сенс почекати або, все-таки, зважитися на оборудку?

— На нашу думку, причин для призупинення даних процесів (продажу нерухомості) нині немає, оскільки зростання цін на нерухомість не очікується. Подорожчання нерухомості як на первинному, так і на вторинному ринку у перспективі на рік призведе тільки до зниження попиту. Основними причинами виступають уповільнення темпів зростання номінальних заробітних плат населення та відсутність відновлення активності на кредитному ринку.

СУСПІЛЬСТВО

Операція “Консолідація”

В результаті тривалої нервової напруги не лише активісти Майдану, а багато хто з громадян потребує психологічної допомоги та взаємопідтримки

Світлана МАЖУРИНА
“Хрещатик”

Події на Майдані стали найдраматичнішими у вітчизняній новітній історії та справжнім випробуванням на міцність українського народу. Внаслідок постійних стресів, тривог і переживань багато хто потребує психологічної та психотерапевтичної допомоги. Однак українці соромляться звертатися навіть до фахівців-волонтерів, та й не всі ще повністю усвідомили масштаб та трагізм усіх подій. Лікарі вже починають бити на сполох, адже якщо і надалі люди не зважатимуть на наявні проблеми психолого-психіатричного характеру, це може призвести до вкрай негативних наслідків. Сьогодні кожному потрібно віднайти сили жити далі, а спільні зусилля та взаємопідтримка допоможуть у цьому. Адже український народ яскраво продемонстрував, що разом — ми сила.

До завершення ще довго

До нинішніх подій, які відбуваються в державі, навряд чи хоч хтось залишається байдужим. І якщо одні за подіями спостерігали вдома по телевізору, то інші — активісти Євромайдану — безпосередньо брали участь у бойових діях та протистоянні з силами. І, врешті, незламність сили й непохитність духу, а також віра в перемогу об'єднали український народ в боротьбі за докорінну зміну системи влади та свої права, гарантовані Конституцією. Та все ж в умовах сучасних реалій та незалежної демократичної держави більшість громадян до розвитку таких подій не були готові, і, насамперед, психологічно. Тож у результаті тривалого психоемоційного навантаження не лише майданівці, але й інші мешканці країни потребують психологічної допомоги. А тому після пережитих подій психологи та психіатри Майдану закликають у жодному разі не соромитися звертатися до них по фахову безкоштовну психологічну допомогу, аби в подальшому в результаті отриманого стресу не виникло суттєвих порушень у психіці.

“От уявіть — людина живе та працює в нормальному ритмі, а тут трапляються такі події, що розгортаються не день, не два — вже три місяці минуло, й люди мають намір на Майдані перебувати до червня місяця. А це тривалий період постійного безперервного стресу. Який організм до цього підготовлений? Та ніякий!” — говорить психолог-волонтер Світлана Марківська.

Зі свого боку, психіатр-волонтер Дар'я Сапон зазначає, що люди в Україні за сучасної історії ніколи не потрапляли в епіцентр бойових дій. “І ось такий посттравматичний стресовий розлад дешо відрізняється від постстресових розладів, які людина отримала в ході бойових дій. Він зовсім інший і працювати з ним потрібно по-іншому”, — визнає вона.

Фахівці одностайні в тому, що людям сьогодні обов'яз-

ково потрібно звертатися по психологічну допомогу. “Це стосується всіх, але найбільше тих, хто пережив стреси та екстремальні ситуації. Їм потрібна допомога, але зараз вони цього не розуміють, адже наш мозок працює не так швидко. Надалі якщо не звертатися по психологічну допомогу, то наслідки будуть плачевними. Це може призвести і до депресій, і до суїцидальних дій, і до втрати здорового глузду”, — резюмує пані Марківська.

На сьогодні те, що ми бачимо — психологічно подавлений настрій серед населення — лише верхівка айсберга. “Всі психопатологічні наслідки дадуться взнаки трохи пізніше. Тільки через місяць після психотравмуючої події можна говорити про посттравматичний стресовий розлад”, — розповідає психіатр Дар'я Сапон. — Психологи і психотерапевти говорять про те, що такі захворювання тільки починають зароджуватися і люди повинні це розуміти”. А тому вона радить уважно придивлятися до своїх друзів, рідних, близьких. Наприклад, як вони сплять, їдять, як змінюється їх настрій. Якщо ж людина ходить сумна три, чотири дні, тиждень, два тижні, а потім сидить, вперцівшись у комп'ютер і не відходя від нього, то їй однозначно потрібна допомога. Адже в такому випадку вона сама вже не звернеться по неї, пояснює медик.

Суспільні забобони

За словами охоронця 34-ї сотні Майдану Ігоря, в Україні не прийнято звертатися по допомогу до психолога. Їх стороняться, а більшість людей переконані — якщо вони підуть до фахівця, то оточуючі будуть сміятися.

Вважається, що людина сама в своїй проблемі розбереться, але реально нині кожному другому потрібна психологічна допомога — розповідає пан Ігор і додає, — внаслідок сильних стресів, бойових дій, коли багато хто втратив друзів та знайомих, а тому починає зловживати алкоголем. Тому особливо зараз

потрібна допомога професіоналів, які зможуть підказати людині, дати їй розуміння, як далі жити.

“По психологічну допомогу люди ще не звертаються масово. Хтось соромиться, а хтось не до кінця усвідомлює трагедію, яка з ним трапилася. Я вважаю, що це трагедія — тому що це і психози, і неврози, і посттравматичний синдром. Але пересічні громадяни цих термінів і проявів не знають, вони думають, що це просто напруження, скаржаться на безсоння, відчують дискомфорт, у них тремтять все тіло, а це — перенапруга”, — діляться з “Хрещатиком” психологи.

Так, зі слів пані Марківської, кожна людина переживає ці всі події, незалежно від того, втратила вона когось із близьких чи ні. Людина знаходиться у цьому вакуумі, вона крутиться у цьому негативі, який стоїть змогом абсолютно над усіма. А тому вона закликає не боятися й звертатися до фахівців по допомогу, яку надають на Майдані безкоштовно.

“Втім, існує дуже суттєва проблема — всі, хто дійсно потребує психологічної реабілітації та хто безпосередньо перебував у епіцентрі бойових дій, по допомогу не звернуться. Це зумовлено тим, що статус героя не дозволяє йти до психологів чи психіатрів. Адже внаслідок радянського менталітету: “хто звернувся до психіатра, належить до числа божевільних”, — визнає медичний представник психотерапевтичного напрямку.

Як розповіла “Хрещатику” волонтер Світлана Марківська, на Майдані вночі працюють мобільні групи психологів та психіатрів. Вони ходять по наметах та розпитують, кому потрібна допомога. Адже не всі мають змогу прийти самі. От, наприклад, якщо людина охороняє об'єкт, то вона не може його покинути.

У взаємопідтримці — сила

Психологи та психіатри надають корисні поради, які оговтатися від пережитих подій та уникнути посттравматичного стресового розладу.

“Наше життя — це спілкування, без спілкування не було б життя. А тому необхідно обов'язково говорити один з одним. І якщо людину щось тривожить, то їй не потрібно усамітнюватися, а навпаки — якомога більше спілкуватися. І бажано зі спеціалістами, — говорить психіатр Дар'я Сапон. — Але якщо людина розуміє, що не знаходить вихід для себе, а розмови з друзями не дають позитивних результатів, вона продовжує сумувати, плакати, тривожитися, то в таких випадках потрібно беззаперечно звертатися до фахівця. Не варто затягувати із візитом до спеціаліста і в ситуації, коли людина починає почуватися гірше: зміни в емоціях, поведінці тощо. Якщо із цим зволікати, то доведеться довго лікуватися та приймати психотропні препарати. Але навіщо?”. Також медик визнає, що люди, які спостерігають за перебігом

подій по телевізору, більше страждають від тривожно-фобічних розладів.

В свою чергу, психолог Світлана Марківська радить менше дивитися новини. Для пересічного громадянина достатнім буде показати “сьогоднішній” репортаж, адже у нього психіка і так вражена. А демонструючи ролики подій, які відбулися 18, 19, 20 лютого, ЗМІ тільки поглиблюють ту ситуацію, в яку потрапила особа. Тому, вважає психолог, наразі потрібно подавати матеріал більш зважено. Все, що людина побачила по телевізору, дізналася з газет, вся ця інформація вже відкладалась у неї на рівні підсвідомості. Якщо ж ця інформація повторюється і надалі, то вже відбувається зомбування населення, переконує вона.

А тому, щоб позбавитися від психологічної напруги після перегляду новин, варто присвятити час перегляду концертів, комедій, аби змінювати ситуацію та не знаходитися постійно в одному й тому самому негативному стані. Крім того, треба активно займатися улюбленим хобі, читати книжки, слухати музику.

“Люди мають змінювати

свої вподобання — переключатися з одної реакції на іншу. Більше приділяти уваги дітям, особливо маленьким. В сім'ї повинна бути взаємопідтримка: якщо людина щось не так робить, коли вона трохи роздратована, потрібно намагатися відволікти її від турбот, щоб вона не заціклювалась та не усамітнювалась. Також приділяйте більше уваги спілкуванню, причому не по телефону, а живому”, — резюмує пані Марківська.

Загалом фахівці констатують, що події, які розгорнулися на теренах нашої держави, зокрема в серці України — Києві, яскравий приклад того, наскільки український народ неподільний, згуртований та готовий за будь-яких обставин прийти на допомогу один одному. Люди стали більш відкритими, а тому потрібно і надалі не втрачати такий міцний зв'язок один з одним, який наразі утворився, а отже, і поділу на “своїх” і “чужих” не має бути. Адже найвищі духовні цінності існують для кожного з нас. Варто не забувати, разом — ми сила, яка всіх нас об'єднує та робить ще сильнішими. Слава Україні — Героям Слава! ●

Фото Олексія ІВАНОВА

ПОРАДИ ПСИХОЛОГІВ

- ✓ Ви збуджені, роздратовані або відчуваєте паніку — це може бути адекватна реакція на складні події, на горе або травматична реакція. Адже травма — це подія, яка виходить за межі звичайного повсякденного досвіду, наприклад, коли виникає загроза вашому життю або близьких вам людей.
- ✓ Не залишайтеся наодинці, шукайте можливість спілкуватися з людьми, особливо з добримі друзями. Розповідайте про свої почуття від пережитих подій.
- ✓ Не відмовляйтесь від допомоги інших, навіть якщо вам здається, що вони вас не можуть зрозуміти.
- ✓ Рухайтесь, займайтесь щоденними справами, спортом, щоб позбутись напруги і страхів.
- ✓ Уникайте вживання алкогольних напоїв, заспокійливого та снодійного (ви тільки заховаєте проблему, проте не вирішите її).
- ✓ Зменшіть споживання стимулюючих речовин (кава, цигарки). Не “накручуйте” організм, адже він і так перенапружений.
- ✓ Зверніться по допомогу до психолога або психотерапевта.

Сьогодні на Майдані працює 4 пункти психологічної допомоги — у КМДА, в Українському домі, в Макдональдсі по вул. Софіївська 1/2, а також медична служба на Трьохсвятительській, 7.
Телефони довіри психологічної служби Майдану:
(068) 699-41-71; (099) 093-80-10; (093) 436-67-33

СПОЖИВАЧ

Екологічний стандарт

Вітчизняні виробники намагаються надати споживачеві якісний та безпечний товар

Олена ДМИТРИЄВА
“Хрещатик”

Останнім часом на споживчому ринку України простежується тенденція екологічного маркування продуктів харчування та побутових послуг. Більшість українців вважає, що серед основних ознак якісного продукту харчування — його натуральність і екологічність. Але мало хто знає, що деякі маркування на продуктах несуть і загрозу для життя. Слід розуміти — для того, щоб вибрати у магазинах як якісний, так і безпечний продукт, треба володіти певними знаннями щодо маркування продуктів харчування та інформацією про небезпечні барвники й стабілізатори, які несумлінний товаровиробник у них додає.

Сьогодні за допомогою особливих знаків маркування виробник має можливість як в Україні, так і за кордоном підтвердити споживачеві якість, безпеку і природну користь продукції своєї торгової марки. Досить важливим є і той факт, в якій мірі споживання чи використання продукції вплине на стан здоров'я людини та навколишнього середовища. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), третина різноманітних захворювань людства пов'язана зі споживанням неякісних та забруднених продуктів і напоїв, а також негативними впливами від різноманітних товарів, матеріалів, виробів, приладів, якими ми себе оточуємо.

Екологічна гарантія

Впевненість споживачу при виборі продукції надає екологічна сертифікація та знак екологічного маркування. Але до недавня деякі виробники, користуючись прогалинами в законодавчій базі, вводили споживачів в оману, розміщуючи на етикетках такі самодекларації, як “натуральний”, “екологічно чистий”, “органічний”. Однак за останні роки ситуація змінилася, бо була проведена значна робота щодо вдосконалення законодавства у галузі контролю безпеки, якості та маркування продукції. Розроблені нові закони, технічні регламенти та стандарти, які регулюють різні види сертифікації продуктів харчування, в тому числі й добровільні. Наразі в Україні вже діють “екологічна” і “органічна” сертифікаційні системи. Коли покупець бачить на етикетці товару, наприклад, український знак “Зелений журавлик”, то він може бути певен, що купує безпечний, якісний продукт, що підтверджено екологічною сертифікацією на відповідність міжнародним стандартам. Цим знаком в Україні маркується продукція, яка пройшла оцінку всіх етапів життєвого циклу на відповідність стандартам, що встановлюють екологічні критерії до продукції певної категорії. Якщо символ “органік” знайомий багатьом завдяки рекламі, то знак екологічної сертифікації “Зелений журавлик” поки ще не настільки відомий. Разом із тим, вимоги екологічних стандартів на сьогодні вважаються одними з найбільш суворих. За словами президента ВГО “Жива планета”

Світлани Берзіної, споживач стикається з дилемою, як правильно вибрати продукт, прочитати маркування. “Всі продукти, представлені на ринку легально, відповідають державним нормам безпечності. Це і норми технічного регламенту, санітарно-ветеринарні, санітарно-гігієнічні, але все одно — прірва між євронормами”, — зазначає пані Берзіна. Вона додає, що харчові добавки, які є онкоутворюючими, тобто провокуючими онкологічні захворювання і заборонені директивно, законодавчо в ЄС ще на початку 90-х років, дозволені в Україні. “Збільш ніж 1400 харчових добавок, які у нас допущені, тільки 4 заборонені, одна з яких — формальдегід, який добавлявся як консервант, та кілька барвників, що є серйозними алергенами та мають іше низку побічних ефектів. Всі решта допускаються”, — наголосила пані Берзіна.

Різниця між якістю та безпекою

За словами президента Науково-дослідного центру незалежних споживчих експертиз “Тест” Валентина Безрукого, споживач повинен пам'ятати, що якість та безпечність — зовсім різні речі. “Безумовно, поняття “якість” широке і включає в себе і показники безпеки. Держава відповідає тільки за показники безпеки. Іноді, в окремих випадках, в нормативних документах присутні показники якості, але це не пріоритет держави”, — зазначив пан Безрукий. Щодо маркування продукції, то все почалося з радянських держстандартів. “А оскільки з'явилася незалежна держава, то ці стандарти стали міждержавними, тобто до того часу, поки не почали запроваджувати національні — ДСТУ. Частина міждержавних ДЕСТів (рос. ГОСТ) залишається досі, наприклад, по червоній ікрі. Наступне покоління нормативів, яке є, — технічний регламент, який повинен замінити ці стандарти. Можна сказати, що цей регламент — аналог відомих європейських директив, параметрів, кодексів, які відносяться до ООН”, — додав експерт.

Новітнє маркування

Але не все так сумно, як здається. В Україні є виробни-

ДО СЛОВА

“Зелений журавлик”

Цей знак зображує журавлика, стилізованого під зелений паросток, на фоні Землі й символізує життя на нашій планеті. За 10 років свого існування в народі він отримав назву “Зелений журавлик”. Знак зареєстрований Міністерством юстиції України, свідоцтво про реєстрацію від 18.02.2002 року № 444, права охороняються Законом. Знак “Зелений журавлик” можна побачити на упаковці, етикетці різноманітних продуктів, товарів, виробів, матеріалів та на інформаційних носіях організацій, які надають послуги. Він підтверджує екологічну перевагу та безпеку маркованої ним продукції, що пройшла екологічну сертифікацію та контроль за дотриманням вимог екологічних стандартів на всіх етапах життєвого циклу. Під знаком розташовується код екологічного стандарту, на відповідність якому пройшла сертифікацію маркована ним продукція.

ки, що, як і всі у світі, прагнуть розвиватися, покращувати якість своєї продукції, піклуються про споживача та свою репутацію. Воникладають інвестиції у виробництво для того, щоб покращити низку показників, зберегти природну цінність продукту. Та ці виробники зіткнулися з такою проблемою — як донести до споживача про ці фактори, не порушуючи при цьому законодавства та принципів ВТО. Тому міжнародна організація стандартизації розробила серію стандартів. Так, у 1970-х роках був розроблений організаційний стандарт та з'явилася Всесвітня організація органічного руху, у 1990-х роках — екологічна сертифікація. За словами президента ВГО “Жива планета” Світлани Берзіної, однією з найголовніших особливостей екологічної сертифікації є метод оцінки життєвого циклу продуктів — від “сировини” до “упаковки”, який дає споживачеві гарантії їх якості, безпеки і поліпшених екологічних характеристик. Рішення про проходження еко-сертифікації приймається виробниками на добровільних засадах. Український орган екологічної сертифікації та маркування визначений на міжнародному рівні, а український екологічний сертифікат визнається в 60 країнах світу, в тому числі в

Євросоюзі і США. Еко-сертифікація в Україні з року в рік стає все більш затребуваною. По суті, цей вид сертифікації дозволяє виробникові, згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO 14024, ідентифікувати продукцію з поліпшеними характеристиками щодо впливу на навколишнє середовище та здоров'я людини. Екологічна сертифікація в Україні відповідає всім міжнародним вимогам і стандартам ISO 14024 та вимогам технічного регламенту.

За словами пані Берзіної, ця система акредитована на національному та міжнародному рівнях, вона міжнародно визнана, адмініструється незалежним органом сертифікації, який є партнером Міністерства екології й Міністерства економіки, і галузевими міністерствами. “Наша система на сьогодні має 48 екологічних стандартів на різні категорії продукції та послуг, які гармонізовані з міжнародними базовими критеріями глобальної мережі екологічного маркування. Також видано 376 ліцензій, тобто угод на право передачі використання знаку екологічного маркування, яке видається виробнику тільки екологічно сертифікованої продукції і по відношенню тільки до екологічної продукції”, — зазначає Світлана Берзіна. Тобто виробник може ви-

робляти і іншу продукцію на тих потужностях, яка не пройшла з деяких причин екологічну сертифікацію. Як зазначає експерт, це доволі трудомісткий процес, але в подальшому будуть самі переваги. “Для споживача наявність екологічного знаку “Зелений журавлик” на упаковці та екологічного сертифікату означає те, що продукція була оцінена третьою незалежною компетентною стороною. Наразі органи сертифікації проходять аудит, акредитацію на міжнародному та національному рівнях як в Україні, так і в інших країнах Європи”, — запевнила експерт. Також споживач розуміє, що дана продукція є кращою з точки зору впливу на навколишнє середовище та на здоров'я людини.

Боротьба за споживача

Що стосується проходження виробниками сертифікації, то, за словами експертів, сьогодні 70 % заявок завертають на етапі первинного розгляду документів. “Були такі випадки, коли виробники вирішували йти далі, та ми з ними працювали доти, поки вони не досягли певних результатів та проходили сертифікацію, ця процедура тривала понад три роки. Для нас — гордість, що ми так позитивно впливаємо

на те, що виробник починає покращувати технологію й починає працювати над продуктом, хоче досягти результату у вигляді міжнародно визнаного сертифікату”, — зазначила Світлана Берзіна. За її словами, сертифікат видається на 3 роки й лише на ту продукцію, яка пройшла сертифікацію, а не на виробництво. “Виробник не має права використовувати сертифікат та знак маркування як елемент торгової марки, а має право тільки розмішувати його на продукції, яка пройшла сертифікацію. Щороку ми проводимо обов'язкові планові технічні нагляди над сертифікованою продукцією”, — запевнила експерт. Також перевіряються заяви та скарги з боку споживача. “Бувають випадки, коли ми стикаємося з фальсифікатом. Наприклад, було кілька епізодів, коли були сфальсифіковані продукти, які проходили екологічну сертифікацію, тому комунікація зі споживачем дозволяє нам проідентифікувати та вжити заходи безпеки на рівні звернення до органів державного нагляду — державної екологічної інспекції”, — резюмувала пані Берзіна.

За словами Валентина Безрукого, в маркуванні продукції багато чого використовується — і те, що пов'язано з екологією, органікою. Також є і “даремні” написи, особливо те, що стосується соняшникової олії — наприклад, “без холестерину”, оскільки холестерину в соняшниковій олії немає, не було і ніколи не буде. Але це все інформація, яка була зроблена для покупця. “Нехай буде зайва інформація, ніж її буде недостатньо”, — зазначив експерт.

Отже, перед тим, як купувати продукцію, уважно подивіться на маркування, які саме знаки там присутні та який склад товару. Будьте уважні й обережні! ●

ДОВІДКА “ХРЕЩАТИКА”

Харчові домішки

Харчові домішки додають до продуктів харчування для того, щоб надати їм бажаних властивостей. За допомогою харчових домішок можна поліпшити смак і вигляд продукту, запобігти окисленню, псуванню, утворенню плісняви. Як правило, харчові домішки маркуються індексом “Е” відповідно до номеру класифікатора ЄС. Харчові домішки поділяються на кілька класів: Е100-Е182 барвники; Е200-Е299 консерванти; Е300-Е399 антиоксиданти (запобігають окисленню, а отже, подовжують термін зберігання продукту); Е400-Е499 стабілізатори (зберігають потрібну консистенцію продукту); Е500-Е599 емульгатори (за дією схожі на стабілізатори); Е600-Е699 поліпшувачі смаку й аромату; Е700-Е799 запасний діапазон позначок; Е900-Е999 газифікатори, посилювачі смаку;

Е1000 та інші — глазурувальні речовини, підсолоджувачі, домішки, що запобігають утворенню грудочок у цукрі, борошні, солі, крохмалю.

Системне споживання харчових домішок ненатурального походження призводить до хімічного забруднення організму, яке, в свою чергу, спричиняє появу різноманітних захворювань.

У розвинених країнах дозволено застосування лише близько 60 % від наявного списку харчових домішок. Заборонені в Україні — небезпечні барвники Е102, 103, 105, 110, 111, 120, 121, 124, 123, 125, 126, 127, 130, 152 та дуже небезпечний формальдегід Е240, який раніше використовувався як консервант. Решта харчових домішок допущена в нашій країні до вільного використання в складі харчів чи напоїв. Але не всі з них нейтральні до організму людини.

Потенційно небезпечні (або підозрілі) харчові домішки: Е104, 122, 141, 150, 171, 173, 180, 241, 477.

Консерванти й стабілізатори, що належать до канцерогенних речовин:

Е131, 142, 210 — 213, 215 — 217, 240, 330.

Викликають розлади шлунково-кишкового тракту — Е221 — 226.

Подразнюють шлунок: Е338 — 341, 407, 450, 461 — 463, 465, 466.

Шкідливі для шкіри — домішки Е230 — 232, Е238.

Протипоказані людям із серцево-судинними захворюваннями — Е250, Е251.

Підвищують рівень холестерину в крові — Е320 — 322.

Харчові домішки натурального походження, нейтральні до організму людини*: Е100, 101, 140, 141, 160а, 160b, 160с, 160d, 160е, 160f, 163, 242, 297, 301, 302, 304, 306, 308, 309, 335, 340, 343, 350-354, 356, 415, 417, 442, 470а, 470b, 471, 472а, 472b, 472е, 472f, 474-477, 481, 493, 507, 513, 528, 530, 535, 538, 551, 574, 577, 905а, 938, 939, 942, 948, 948, 957, 959, 966.

* за умови відсутності алергічної реакції або індивідуальної непереносимості компоненту.

МЕГАПОЛІС

Новини районів

“Віч-на-віч з Тарасом”

Нещодавно в приміщенні бібліотеки ім. Марко Вовчок ЦБС Голосіївського району відбулась зустріч учнів 8 класу школи № 122 з науковим співробітником Літературно-меморіального будинку-музею ім. Т. Г. Шевченка Ольгою Карпенко.

Розповідь Ольги Василівни була присвячена висвітленню творчого шляху великого Кобзаря та його світогляду в різні періоди, зокрема часи перебування поета в Києві.

Під час зустрічі вчитель школи № 122 Л. Мироненко зачитувала вірші Т. Г. Шевченка.

Завдяки проведеній зустрічі школярі мали змогу дізнатися чимало подробиць, які дозволяють уявити умови й обставини життя видатного українського поета ●

Дарничани взяли участь в суботнику

1 березня в рамках проведення загальноміського суботника в Дарницькому районі організовано прибирання території, яка не закріплена за жодним балансоутримувачем. Зокрема в цей день впорядковували територію на розі вул. Здобунівської та просп. П. Григоренка. У заході взяли участь співробітники апарату Дарницької РДА.

Цього ж дня на всіх балансових територіях комунальних підприємств району проведено заходи по підтримці зазначених ділянок у належному санітарно-технічному стані, працівниками ЖЕКів проведено прибирання та вивезення сміття. Загалом по місту Києву, відповідно до інформації міського Департаменту благоустрою, в суботнику взяли участь більш ніж 6 тисяч комунальників та близько 10 тисяч волонтерів.

Найближчим часом планується організація та проведення ще низки суботників на всій території Дарницького району, особливу увагу буде приділено місцям відпочинку дарничан — паркам та скверам ●

Деснянський район — лідер з видачі “Карток киянина”

Деснянський район, як і раніше, утримує лідерство серед районів міста з видачі багатофункціональної електронної пластикової картки “Картка киянина”.

Сьогодні проект успішно впроваджується: власниками картки вже стали 57 тисяч 195 мешканців Деснянського району. Лише з початку нинішнього року було оформлено 2 тисячі 737 “Карток киянина”, а це — найкращий показник. З метою ефективної реалізації соціального проекту щодо запровадження “Картки киянина” управлінням праці та соціального захисту населення Деснянського району забезпечено функціонування 5-ти робочих станцій, обладнаних для видачі “Картки киянина”; змінено режим роботи управління та організовано у відділенні щоденний прийом громадян з 9.00 до 18.00; забезпечено роботу телефонних “гарячих ліній” (546-97-04, 515-43-39, 545-14-14); розміщено та постійно оновлюються оголошення на під’їздах житлових будинків, райуправлінні Пенсійного фонду України, відділеннях Ощадбанку, Укрпошти, медзакладах та аптеках; постійно проводиться роз’яснювальна робота безпосередньо з пільговими категоріями громадян на особистих прийомах в управлінні, у телефонному режимі. Так, на території Деснянського району до участі у соціальному проекті задіяні 7 аптек КП “Фармація”, у яких надається спеціальна роздрібна ціна зі знижкою на лікарські препарати, супермаркети “Білла-Україна”, “Новус-Україна” та “Торговий дім “Вест-Лайн”, де утримувачам “Картки киянина” також надаються відповідні знижки ●

Святошинці провели панахиди за загиблими під час збройних протистоянь у столиці

У суботу священники релігійних громад Святошина об’єдналися у молитві за всіма українцями, котрі загинули по обидва боки барикад під час протестних акцій у Києві. Заупокійні богослужіння за загиблими у дні силового протистояння відслужили в парафії Свято-Олександрівської на Галаганах, парафії Введення в Храм Пресвятої Богородиці (бульв. Ромена Роллана, 10-А), парафії Казанської ікони Божої Матері (вул. Смирненка, 12), парафії Святого Феодосія Чернігівського (перетин просп. Перемоги та вул. Чорнобильської), парафії Трьох Святителів (вул. Рикова, 4), Храм Святого Спиридона Тримифунтського (просп. Леся Курбаса, 7-Д (парк “Юність”), парафії “Зачаття Іоанна Хрестителя” (вул. Чорнобильська, 15-А). Вшанувати пам’ять героїв, загиблих під час збройних протистоянь у центрі столиці, до храмів зібралась численна громада Святошинського району, керівництво та працівники РДА ●

“Іду з дитинства до Тараса”

Під такою назвою у столичній гімназії № 283 відбулися урочистості з нагоди ювілею Т. Г. Шевченка

Кирило ФОМІНОВ
“Хрещатик”

На честь двохсоті річниці від народження видатного українського поета і художника Тараса Григоровича Шевченка у гімназії № 283, що в Деснянському районі столиці, провели урочистий концерт “Іду з дитинства до Тараса”, на якому юні таланти представили глядачам творчість та життєвий шлях митця. Захід відбувся за підтримки управління освіти Деснянського району та Всеукраїнської громадської козацької дитячої організації “Дніпровська Січ”.

У Києві відзначають 200-ту річницю від народження видатного українського поета, художника, суспільного діяча — Тараса Григоровича Шевченка. На честь цього свята у столичній гімназії № 283, що на Троєщині, провели урочисте дійство. На ньому учні гімназії презентували пісні — як народні, так і ті, що були написані самим поетом. У теплій атмосфері української культури глядачам також розповіли про життєдіяльність Тараса Шевченка, труднощі, з якими йому довелося стикатися. Акторський дитячий колектив презентував уривок із п’єси митця “Назар Стодоля”. Під час заходу стало зрозуміло, що діти не по літах розуміють проблеми сучасного українського суспільства і готові робити його кращим. “Образ Шевченка століттями надихав патріотів України на те, щоб любити нашу землю й народ. На те, щоб вірою і правдою служити нашій Батьківщині. Ми також відчуваємо тут частинку душі наших дітей, які

На честь 200-річчя від народження видатного українського поета і художника Т. Г. Шевченка у гімназії № 283 провели урочистий концерт “Іду з дитинства до Тараса”

люблять цю людину та свою країну. Ми проводимо низку заходів, присвячених дню народження нашого національного світоча: це і виставки, конференції, художні читання віршів, інші заходи”, — розповів директор гімназії Володимир Гнатюк.

Важливо зазначити, що це — не звичайний навчальний заклад. Гімназія № 283 — козацька. Кожен клас в ній — це козацький загін, який називається на честь того чи іншого гетьмана України. Діти вивчають його життєвий, політичний та військовий шлях, дають обітницю бути чесним козаком та любити свою Батьківщину. Козацька старшина погоджує план роботи Всеукраїнської громадської козацької дитячої організації “Дніпровська Січ” на рік, і усі заходи в гімназії проводяться після узгодження з нею. Таким чином можна сказати, що вечір пам’яті видатного поета — це ініціатива самих дітей. І було видно, що

вони поставилися дуже відповідально до реалізації своєї мети. У гімназії поглиблено вивчається англійська мова, художня культура, математика; відкриті класи з профільним навчанням: математичний, іноземна філологія, екологічний, художньо-естетичний.

Саме в ній десять років тому було створено Всеукраїнську громадську козацьку дитячу організацію “Дніпровська Січ”, яка займається патріотичним, культурним, інтелектуальним та фізичним розвитком підростаючого покоління. Петро Даневич, перший заступник голови наглядової ради організації, розповів: “Кожна людина робить свій внесок у розвиток “Січі”. Ми співпрацюємо із афгансько-чорнобильським братством “Побратими”. Це хлопці-військові, які пройшли війну в Афганістані, брали участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС. Дуже великий внесок у патріотичне вихован-

ня дітей робить керівництво гімназії. Ми проводимо зльоти, на яких вивчаємо моральні норми козацтва, привчаємо дітей любити сім’ю, допомагати слабким, поважати та захищати близьких. Вони носять козацькі однострої, що накладає відповідальність на поведінку, дисциплінує”.

Це лише підтверджує, що пам’ять про видатного українського діяча живе у серцях дітей, які ростуть справжніми патріотами своєї Батьківщини, інтелектуалами та майбутньою елітою нашої держави, гідними свого видатного прашура, який був вірним народу України навіть на чужині. На урочистому заході також були присутні представники районного науково-методичного центру управління освіти Деснянського району. Галина Серба, директор Центру, поділилася з “Хрещатиком”: “Щоденно у кожній школі нашого району проводяться заходи, присвячені двохсотій річниці від народження Тараса Григоровича Шевченка. Звісно, вони відбуваються на різних рівнях, оскільки не завжди вдається залучити такий творчий колектив, як тут, проте у кожному класі відзначають це свято. Урочистості будуть тривати ще протягом усього березня”.

По завершенню свята лунали дружні оплески головному режисеру-постановнику свята, заступнику директора з виховної роботи, козацькій берегині Марії Швед, керівнику театру-студії “Дзвін” Катерині Самійленко, керівнику естрадно-духового оркестру “Візерунки” Олександру Кулішу, учителю музики Олені Євтушенко, вчителем української мови та літератури Ларисі Сівковській, Катерині Єршовій, Ірині Біленчук, юним артистам — учням гімназії ●

Акторський дитячий колектив гімназії презентував уривок із п’єси митця “Назар Стодоля”

Небо для вільних

Незрячі українські парашутисти, серед яких є й кияни, встановили три світових рекорди

Наталя ПЛОХОТНЮК
спеціально для “Хрещатика”

Три роки поспіль громадська організація “Всеукраїнська профспілка працездатних інвалідів” проводить акцію “Небо — для вільних” — стрибок групи інвалідів з парашутом у відкрите море поблизу м. Коктебель. Минулого літа було встановлено 3 світових рекорди, занесених до Книги рекордів Гіннеса! А групі інвалідів по зору (шість чоловіків і дві жінки) були присвоєні спортивні розряди з парашутного спорту! Вперше у світовій історії розряди отримали неспортсмени. У планах Всеукраїнської профспілки працездатних інвалідів — здійснити байдарний сплав найбільшою в Україні річкою — Дніпром. А ще — поблизу одного із кримських мисів глибоко під водою встановити пам’ятник ліквідаторам аварії на ЧАЕС.

Закохані в небо

Киянин Володимир Петровський втратив зір у ранньому дитинстві. А зараз він не лише очолює Всеукраїнську профспілку працездатних інвалідів, проводить Міжнародні фестивалі творчості людей з обмеженими можливостями, а й стрибає з парашутом і опускається з аквалангом на морське дно.

Уявіть себе під куполом парашуту! У мирний час. Відпускаєш від себе літак і опиняєшся наодинці з небом і вітром! Смикаєш за кільце, дивишся вгору, чи з’явився над головою купол, кидаєш погляд униз — чи там усе в порядку: запаска на місці, земля плавно наближається... І упиваєшся неземною красою неба й яскравими барвами землі. Ось земля все ближче... Підгинаєш ноги, групуєшся, підтягуєш стропа, вибираєш рівну місцину для приземлення... Вдивляєшся у землю поверхню і відчуваєш тяжіння землі...

Парашутний спорт — для фізично здорових людей. І цей постулат ні в кого не викликає сумнівів. Якби мені хтось сказав, що стрибати з парашутом можуть навіть повністю сліпі люди — сприйняла б це як невдалий жарт. А даремно!

Три роки поспіль на День Незалежності України інваліди по зору, або, як кажуть, тотально сліпі відчайдухи, закохані в перемогу над хворобою, простором і часом, здійснюють екстремальний стрибок з парашутом. Аналогічні стрибки інвалідів по зору вже проводилися в 2009 році з висоти 400 метрів (було встановлено 5 світових рекордів!), у 2011 — 600 метрів (ще один рекорд). 2013 року відважні

парашутисти підкорили 1000-метрову висоту. Світовий рекорд у вільному падінні встановили шестеро чоловіків і двоє жінок з різних регіонів України, зокрема з Києва, Криму, Волині, Донецька й Харкова. Всі стрибки незрячі парашутисти здійснювали самостійно, без інструктора.

Рекорд у рекорді

Рекорд у рекорді — так можна назвати участь у груповому стрибку 52-річної донеччанки Галини Пономарьової. Також уперше в світі у масовому стрибку незрячих з парашутом у відкрите море без інструктора стрибнула найменша незряча жінка-парашутист, зріст якої складає 120 см, вага — 42 кг. Рекордами можна назвати й те, що вперше у світі в стрибку незрячих з парашутом без інструктора брали участь дві жінки. Також уперше двоє незрячих людей, які не є професійними спортсменами, виконали норматив 3-го розряду з парашутного спорту, вперше у масовому стрибку взяла участь сімейна пара незрячих. На думку організаторів акції, кожен з восьми незрячих українців зробив дуже важливу річ і залишив свій слід в історії. Навіть найприскіпливіші судді оцінили стрибок усіх учасників на “відмінно”.

Головна мета заходу — встановити світовий рекорд із групового стрибка з парашутом серед інвалідів по зору, які не є спортсменами. Але організатор цього мужнього безумства, голова Всеукраїнської профспілки працездатних інвалідів Володимир Петровський зізнається, що, окрім намагань занести український пара-

Володимир Петровський, незважаючи на повну сліпоту, вільно пересувається Києвом, веде досить значну громадську роботу

шутний рекорд до Книги рекордів України та Книги рекордів Гіннеса, ініціатива народилася з більш серйозних причин.

“Ми хотіли показати інвалідам, що кожна людина за бажання може здійснити будь-яку свою мрію,— розповідає Володимир Борисович.— З іншого боку, цей стрибок — яскравий приклад того, що не варто марнувати життя на алкоголь, наркотики та інші шкідливі речі, краще робити щось гідне”.

Три роки тому з нагоди 20-річчя Незалежності України незрячі парашутисти здійснили змагання на точність. Точкою відліку, до якої потрібно було максимально наблизитися, виступав буй, закорнений у морське дно. І все це — під час сильного вітру, під грозовими хмарами та й у шторм. Звісно, більшість із нас, пересічних громадян, назве це безумством ба навіть самогубством. А з іншого боку — це мужність, помножена на холодний розум і складні тренування! Доведення всіх дій до автоматизму.

У планах — байдарний сплав Дніпром

За словами організаторів акції, інваліди налаштовані не тільки підкоряти повітряний простір держави. Так, у кошику спортивних досягнень людей з обмеженими можливостями — сплави Дністром, масові

заходи, пов’язані з кінним спортом. У планах Всеукраїнської профспілки працездатних інвалідів — здійснити байдарний сплав найбільшою в Україні річкою — Дніпром.

Володимир Петровський — дуже красивий і веселий чоловік в українській вишиванці. Він, незважаючи на повну сліпоту, вільно пересувається Києвом, веде значну громадську роботу.

“Під час попереднього стрибка я найбільше хвилювався про Галю (Галину Пономарьову), значно більше, ніж про самого себе,— розповідає незрячий парашутист.— До того ж ми потрапили у шторм. Хвилі накривали! Куди рухатися — невідомо... Взагалі найбільш хвилюючим був перший стрибок, бо ми свідомо йшли у безвість, у безодню, на найважчому рівні — на воду. Але ми повністю довірилися парашутному клубу “Пара-Крим” і його керівнику Борису Небреєву з інструкторами-парашутистами, серед яких є учасники бойових дій в Афганістані,— люди, які вміють цінувати життя. Вони єдині, хто пішов нам назустріч і взяв на себе таку страшну відповідальність за життя й здоров’я людей. Адже це великий ризик! Хоча для незрячих ризик є завжди. Навіть просто на вулиці. На Бориса Небреєва, до речі, був страшенний тиск з боку представників влади, щоб він не дозволяв стрибати незрячим інвалідам. Але керівник парашутного клубу “Пара-Крим” добре розуміє проблеми інвалідів. Він сам здійснив близько двох тисяч стрибків. Під час одного зі стрибків Борис врятував у повітрі колегу, в якого не розкрився парашут, але сам тоді постраждав — в результаті отриманої травми йому ампутували ногу. Але навіть з протезом відважний парашутист продовжує підкорювати небо. І навіть встановив два світових рекорди: 16 парашутних стрибків за один день і стрибок на точність.

Відбір у команду досить жорсткий

Тренувальна база, де готувалися незрячі парашутисти, розміщена на горі Клементьєва в Коктебелі. Тут знаходиться єдиний в Україні музей парашутного і планерного спорту. Саме на цьому аеродромі ще з 20-х років минулого століття тренувалися такі відомі авіатори, як Туполєв, Антонов, Яковлев... Після Великої Вітчизняної війни аеродром втратив своє значення. Зараз використовується лише для тренувань планеристів і парашутистів — тут завжди дме вітер.

“Ця база взагалі ніколи не використовувалася не те, що для стрибків, а навіть для тренувань інвалідів, тим паче, сліпих,— розповідає Володимир Петровський,— на ній росте багато дерев, кущів. І от після першого стрибка я сам узав до рук ножівку й пішов розчищати територію, аби мої друзі могли вільно ходити, а не з усього розмаху втулюватися в гілля, травмуючись. Мене часто запитують: “Ваші акції — це стрибок у безодню чи імунітет на все життя?”. Знаєте, головне — це подолати самого себе. Бо не подолавши себе — не можна вчити інших. Ми, інваліди, хочемо, щоб для нас були створені як рівні умови, так і рівні вимоги. Тоді суспільство перестане нас сприймати як тягар, як особливих людей. Ми — такі.

Пан Володимир розповів, що відбір у команду був дуже жорстким. Відбирали за схожістю характерів, витримкою й витривалістю, вмін-

ням вживатися в колектив, адекватно реагувати на позитивні й негативні ситуації тощо. Бажаючих було багато. Довелося багато кому відмовляти, навіть тим, хто вже здійснив один стрибок.

“Головне — не бути на цьому світі рослинами! Адже скільки цілком здорових людей марно витрачають своє життя!!! Думаю, що наш рекорд може стати поштовхом до дії, до самовдосконалення для здорових людей”, — переконаний Володимир Борисович.

До речі, пан Володимир, окрім стрибків з парашутом, захоплюється ще й дайвінгом, проводить Всеукраїнські й Міжнародні фестивалі творчості людей з обмеженими можливостями. Разом із ним завжди їздить його дружина Світлана, підтримують троє синів і донька. Дітей Володимир Борисович з дитинства вчив відповідати за свої вчинки.

Про свою хворобу пан Володимир розповідає не дуже охоче. Він почав втрачати зір ще в ранньому дитинстві, після ускладнення грипу. Закінчив столичний інтернат для дітей з вадами зору. Потім — університет ім. Т. Г. Шевченка (уже будучи повністю сліпим). Навчався за допомогою диктофона й унікальної пам’яті. Допомогали друзі-студенти. Потім Володимир Борисович якийсь час працював вчителем у звичайній школі, викладачем вищої школи.

Поблизу одного із кримських мисів під водою встановлять пам’ятник ліквідаторам аварії на ЧАЕС

Серед захоплень Володимира Петровського — вишиванки. Він має вдома велику колекцію вишитих сорочок. Професійно у них розбирається, вибираючи дуже прискіпливо наповмацьки. Віддає перевагу західноукраїнським вишиванкам. Особливо йому подобаються червоні, зелені (найбільше) і жовті кольори. Їх він відчуває дотиком. Зелений колір, за словами пана Володимира, має дуже багато граней, які можна відчутти на дотик.

У найближчих планах Володимира Петровського і його колег — на рівні держави підняти питання безбар’єрності для людей з обмеженими можливостями. І не просто підняти питання, а й добитися його вирішення.

А ще пан Володимир дуже хотів би розповісти журналістам про всі неподобства ба навіть злочини, які кояться за вивіскою УТОС (Українское товарищество общества слепых (минуло вже 23 роки, як Україна — незалежна держава, а ми все ще користуємося російською назвою й аббревіатурою), про відмивання грошей і зникнення підприємств і оздоровчих закладів та навчальних центрів для інвалідів по зору. Але вважає, що в суспільстві сьогодні й так страшенно багато негативу. Зачекаємо. Володимир Борисович сподівається, що всі проблеми нашої держави вирішаться мирним шляхом, і вілтку він з друзями знову зможе стрибнути з парашутом. А поблизу одного із кримських мисів глибоко під водою встановити пам’ятник ліквідаторам аварії на ЧАЕС, який минулого року не вдалося встановити через брак коштів. Гроші зібрали небайдужі активісти. Але країну знову лихоманить. Хоча усі з оптимізмом дивляться у майбутнє, сподіваються і вірять у мирне вирішення проблем ●

ГО “Всеукраїнська профспілка працездатних інвалідів” проводить акцію “Небо — для вільних” — стрибок групи незрячих з парашутом у відкрите море поблизу м. Коктебель. Торік ними було встановлено 3 світових рекорди, занесених до Книги рекордів Гіннеса

Кінопрем'єри тижня

"300 СПАРТАНЦІВ:
ВІДРОДЖЕННЯ ІМПЕРІЇ"

Країна: США
Студія: Warner Bros. Pictures
Режисер: Ноам Мурро
У ролях: Родріго Санторо, Ева Грін, Салліван Степлтон
Тривалість: 102 хв.
Вікові обмеження: 16 років

Після перемоги над царем Леонідом потужна армія перського царя Ксеркса і карійської цариці Артемисії рухається на північ. На її шляху опиняються Афіни, де флотом керує адмірал Фемістокл. Сили противників не рівні, і Фемістокл змушений вступити в союз із заляканим суперником афінської держави Спартою. Тільки об'єднавшись, ворогуючі поліси-держави матимуть шанс протистояти могутньому Ксерксу.

В кінотеатрах "Україна", "Київ", ІМАХ, "Сінема-Сіті Київ", "Жовтень", мережах кінотеатрів "Баттерфляй" і "Одеса кіно"

"ЛЮБЛЮ. НАЗАВЖДИ"

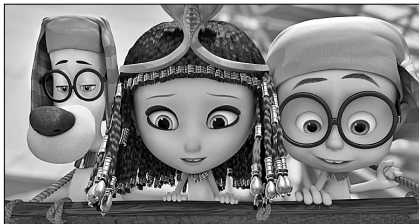
Країна: США
Студія: Universal Pictures
Режисер: Шана Фест
В ролях: Алекс Петтіфер, Габрієлла Уалд, Роберт Патрік, Джоелі Річардсон
Тривалість: 103 хв.
Вікові обмеження: 12 років

Романтична історія сучасних Ромео і Джульєтти. Джейд — красива блондинка з пристойної і багатой родини, Девід — хлопець, схилений на тачках, і, здається, зовсім їй не пара. Батьки Джейд дивляться на їхні стосунки осудливо і роблять все, щоб плани молодих про спільне майбутнє зназли краху. Чи зможуть герої, не-

зважаючи на перепони і заборони, зберегти свою любов?

В кінотеатрах "Кінопалац", "Україна", "Сінема-Сіті Київ", мережах кінотеатрів "Баттерфляй" і "Одеса кіно"

"МІСТЕР ПІБОДІ ТА ШЕРМАН"

Країна: США
Студія: Twentieth Century Fox, DreamWorks Animation
Режисер: Роб Мінкофф
Тривалість: 90 хв.

Містер Пібоді — це пес-геній, який разом з прийомним сином — хлопчиком Шерманом відправиться в небезпечну подорож крізь простір і час завдяки винайденій машині WABAC. Містер Пібоді і Шерман стануть мимовільними учасниками подій, що мають серйозне історичне значення для всієї планети. Однак коли Шерман порушує правила подорожі в часі, герої змушені терміново виправляти історію, щоб врятувати майбутнє.

В кінотеатрах "Київ", "Сінема-Сіті Київ", мережі кінотеатрів "Баттерфляй"

КІНОТЕАТРИ

Київ, вул. В. Васильківська, 19, тел.: (044)234-73-81, 234-33-80, www.kievkino.com.ua
"Україна", вул. Городецького, 5, тел.: (044)279-67-50, 279-82-32, www.kino-ukraina.com.ua
"Кінопалац", вул. Інститутська, 1, тел.: (044)490-70-60, www.kinopalace.net
"Жовтень", вул. Костянтинівська, 26, тел.: (044)417-27-02, www.zhovten-kino.kiev.ua
ІМАХ, Московський просп., 34-в, тел.: 0-800-300-600, www.planeta-kino.com.ua
"Сінема-Сіті Київ", ТРЦ "Оушен плаза", вул. Горького, 176, тел.: (044)230-72-30, www.cinemaciti.kiev.ua
Мережа кінотеатрів "Баттерфляй", www.kino-butterfly.com.ua:
"Більшовик", вул. Гетьмана, 6, тел.: (044)200-90-10
"Ультрамарин", вул. Урицького, 1-а, тел.: (044)206-03-62, 206-03-70
"DeLuxe", вул. Горького, 50, тел.: (044)206-13-22, 206-13-24
Мережа кінотеатрів "Одеса кіно", www.kinoodessa.com:
ТЦ "Україна", просп. Перемоги, 3, тел.: (044)496-15-11, 496-15-51
ТЦ "Квадрат", бульв. Перова, 36, тел.: (044)538-17-70, 538-17-71

Дитяча афіша

ЦИРК

Адреса: пл. Перемоги, 2
Тел: (044)486-39-27, www.circus.kiev.ua

8 березня (сб.) — 13.00, 17.00, 9 березня (нд.) — 13.00, 17.00 "Слони-велетні повертаються", Інтернаціональний цирк братів Гартнерів, дітям до 5-ти років вхід безкоштовно без надання вільного місця

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3
Тел: (044) 279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua

8 березня (сб.) — 12.00 "Попелюшка", казка-мюзикл, Євген Шварц

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044)455-90-87, www.opera.com.ua

8 березня (сб.) — 12.00 "Білосніжка та семеро гномів", балет на 2 дії, Б. Павловський

ТЕАТР НА ЛИПКАХ

Адреса: вул. Липська, 15/17
Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua
8 березня (сб.) — 12.00 "Вождь червоношкірих", трагікомедія, за мотивами оповідання О'Генрі, 1 год. 45 хв., для дітей від 7-ми років
8 березня (сб.) — 12.00 "Троє поросят", музична казка

на 1 дію, за мотивами коміксів Волта Діснея, 1 год., для дітей від 5-ти років

9 березня (нд.) — 11.00 "Велосипед з червоними колесами", неймовірна пригода на 1 дію, Т. Власова, 1 год. 10 хв., для дітей від 5-ти років

9 березня (нд.) — 12.00 "Чарівна Пеппі", музична вистава на 2 дії, А. Ліндгрєн, 1 год. 40 хв., для дітей від 7-ми років

12 березня (ср.) — 12.00 "Король Дроздобород", музична вистава, Г. Чеховські, 1 год. 50 хв., для дітей від 7-ми років

ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ
ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

Адреса: вул. Межигірська, 2
Тел: (044)425-42-80, www.musictheatre.kiev.ua
8 березня (сб.) — 12.00 "Спляча красуня", балет-феєрія на 2 дії, П. Чайковський, 2 год.
9 березня (нд.) — 19.00 "Шевченкові дороги", музико-драматична вистава на 1 дію

ТЕАТР ЛЯЛЬОК

Адреса: вул. Грушевського, 1-а
Тел: (044)278-58-08, www.akadempuppet.kiev.ua
8 березня (сб.) — 11.00 "Про курочку Рябу та сонечко золоте", М. Петренко, 35 хв., для дітей від 3-х років
8 березня (сб.) — 13.00 "Попелюшка", Є. Шварц, 50 хв., для дітей від 4-х років
8 березня (сб.) — 15.00 "Царівна-Жаба", А. Дежуров, 40 хв., для дітей від 4-х років
8 березня (сб.) — 17.00 "Червона Шапочка", Є. Шварц, 50 хв., для дітей від 4-х років
9 березня (нд.) — 11.00 "Наш веселий колобок", Г. Усач, 40 хв., для дітей від 3-х років
9 березня (нд.) — 13.00 "Про сміливе поросятко", Я. Мірсаков, М. Туровер, 35 хв., для дітей від 3-х років
9 березня (нд.) — 15.00 "Нові пригоди Піфа", Є. Жуковська, М. Астрахан, 45 хв., для дітей від 3-х років
9 березня (нд.) — 17.00 "Кіт у чоботях", Ю. Сікало за Ш. Перро, 45 хв., для дітей від 3-х років

Театральна афіша

6 — 12 березня

ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Адреса: вул. Б. Хмельницького, 5
Тел: (044)234-42-23, www.rusdram.com.ua
6 березня (чт.) — 19.00 "Пізанська вежа", фарс, Надія Птушкіна, 1 год. 50 хв.
7 березня (пт.) — 19.00 "Любовне божевілля", музична вистава, Жан Франсуа Рен'яр, 1 год. 50 хв.
8 березня (сб.) — 12.00 № 13 ("Божевілляна ніч, або Весілля Пігдена"), комедія, Рей Куні, 2 год. 30 хв.
8 березня (сб.) — 18.00 "Жінки. Фрагмент. Скандал без антракту", драма, Олександр Мардань, 2 год.
8 березня (сб.) — 19.00 "Пані міністерша", комедія, Браніслав Нушич, 3 год.
8 березня (сб.) — 20.00 "Страждання юного Вертера", драма, Йоганн Вольфганг фон Гете, 1 год.
9 березня (нд.) — 12.00 "Занадто щасливий батько", комедія, Рей Куні, 2 год. 20 хв.
9 березня (нд.) — 19.00 прем'єра "Усюди один...", сценічна композиція Михайла Резніковича, 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка присвячується, 1 год. 20 хв.
9 березня (нд.) — 20.00 "Edith Piaf: життя в рожевому світлі", О. Гаврилюк, 1 год. 10 хв.
10 березня (пн.) — 19.00 "Останнє кохання", мелодрама, Валерій Мухар'ямов, 2 год. 15 хв.
10 березня (пн.) — 19.00 "Сімейна вечера", комедія, М. Камолетті, 2 год. 20 хв.
11 березня (вт.) — 20.00 "Жирна свиня", Ніл ЛаБут, 1 год. 35 хв.
12 березня (ср.) — 19.00 прем'єра "Жінка і чинovníк", комедія, Альдо Ніколаї, 1 год. 30 хв.

12 березня (ср.) — 20.00 "Страждання юного Вертера", драма, Йоганн Вольфганг фон Гете, 1 год.

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3
Тел: (044)279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua
6 березня (чт.) — 19.00 "Кайдашева сім'я", комедія, Іван Нечуй-Левицький
7 березня (пт.) — 19.00 "Така її доля...", інсценізація Станіслава Мойсеєва за поезією Тараса Шевченка
8 березня (сб.) — 19.00 "Момент кохання", інсценізація Тараса Жирка за творами Володимира Винниченка, слідчий експеримент
8 березня (сб.) — 19.00 "Дами і гусари", комедія, Олександр Фредро
9 березня (нд.) — 19.00 "Така її доля...", інсценізація Станіслава Мойсеєва за поезією Тараса Шевченка
10 березня (пн.) — 19.00 "Одруження", Микола Гоголь
11 березня (вт.) — 19.00 "Голгофа", інсценізація Юрія Розстального за мотивами драматичного поем Лесі Українки
12 березня (ср.) — 19.00 "Весілля Фігаро", П'єр-Огюстен Бомарше

ТЕАТР ДРАМИ І КОМЕДІЇ
НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ

Адреса: Броварський просп., 25
Тел: (044)517-89-80, www.drama-comedy.kiev.ua
6 березня (чт.) — 19.00 "Глядачі на виставу не допускаються!", М. Фрейн, 3 год. 40 хв.
7 березня (пт.) — 19.00 "Корсиканка", історичний анекдот, І. Губач, 2 год. 10 хв.
8 березня (сб.) — 15.00 "Ти, кого любить душа моя...", еротична драма, Надія Птушкіна, 2 год. 10 хв.
8 березня (сб.) — 19.00 прем'єра "Чого хочуть жінки?", на основі комедій Аристофана, 2 год. 10 хв.
9 березня (нд.) — 15.00 "Дні пролітають зі свистом", комедія і драма кохання, М. Коляда, 1 год. 40 хв.
9 березня (нд.) — 19.00 прем'єра "Веселощі сердечні, або кепка з карасями", інсценізація Д. Богомазова за збіркою розповідей "Чистий Дор" Юрія Ковалю, 2 год.
11 березня (вт.) — 19.00 "Ночі кохання" ("Білі ночі", "Фрекен Жюлі"), лабораторія молоді режисури, 1 год. 30 хв.
11 березня (вт.) — 19.00 "Лоліта", Володимир Набоков, 3 год. 20 хв.
12 березня (ср.) — 19.00 "Карнавал плоті", спектакль-концерт, Георг Бюхнер, 1 год. 40 хв.

ТЕАТР НА ПОДОЛІ

Адреса: Андріївський узвіз, 20-б (театральна гостьова), В. Васильківська, 103 (Палац "Україна")
Тел: (044)33-222-17, www.theatreonpodol.com
7 березня (пт.) — 19.00 прем'єра "Старомодна комедія", лірична комедія, театральна гостьова

8 березня (сб.) — 19.00 прем'єра "Старомодна комедія", лірична комедія, театральна гостьова
8 березня (сб.) — 19.00 прем'єра, "Лебедине озеро. Сутінки", музичний спектакль, 2 год. 40 хв., Малий зал Палацу "Україна"
9 березня (нд.) — 19.00 "Амнезія", ліричний колаж, 1 год. 30 хв., театральна гостьова
9 березня (нд.) — 19.00 "Трактириця", комедія, Карл Гольдони, 2 год., Малий зал Палацу "Україна"
11 березня (вт.) — 19.00 "Звідкі беруться діти", лірична комедія, 2 год. 30 хв., Малий зал Палацу "Україна"
12 березня (ср.) — 19.00 "Фараони", комедія-фарс, 2 год. 15 хв., Малий зал Палацу "Україна"
12 березня (ср.) — 19.00 "Льовушка", розповідь про єврейське щастя, 1 год. 40 хв., театральна гостьова

ТЕАТР НА ЛИПКАХ

Адреса: вул. Липська, 15/17,
Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua
7 березня (пт.) — 19.00 "Обережно — жінки!", мелодраматична комедія, А. Курейчик, 2 год. 30 хв.
7 березня (пт.) — 19.00 "Сирена та Вікторія", комедія, О. Галін

8 березня (сб.) — 18.00 "Обережно — жінки!", мелодраматична комедія, А. Курейчик, 2 год. 30 хв.
9 березня (нд.) — 18.00 "Лісова пісня", драма-феєрія, Леся Українка, 2 год. 30 хв.

ТЕАТР ОПЕРЕТИ

Адреса: Червоноармійська, 53/3
Тел: (044) 287-62-57, www.operetta.com.ua
6 березня (чт.) — 19.00 "За двома зайцями", оперета, В. Ільїн, В. Лукашов
7 березня (пт.) — 19.00 "Тобі, коханій", святковий концерт до 8 березня
9 березня (нд.) — 19.00 "Цілуй мене, Кеті", мюзикл, К. Портер

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ
УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044)455-90-87, www.opera.com.ua
6 березня (чт.) — 19.00 "Ромео і Джульєтта", балет на 3 дії, С. Прокоф'єв
7 березня (пт.) — 19.00 "Травіата", опера на 4 дії, Дж. Верді, виконується італійською мовою
8 березня (сб.) — 19.00 "Норма", вічна історія любовного "трикутника" та самопожертви в ім'я кохання, В. Белліні, виконується італійською мовою
9 березня (нд.) — 19.00 "Аїда", опера на 4 дії, Дж. Верді, виконується італійською мовою
11 березня (вт.) — 19.00 "Віденський вальс", балет на 2 дії, Йоган Штраус (батько), Йозеф Штраус, Йоган Штраус (син)
12 березня (ср.) — 19.00 "Мадам Баттерфляй (Чіо-Чіо-Сан)", опера на 3 дії, Дж. Пуччіні

МЕДИЦИНА

Коли не вистачає повітря

Фахівці стверджують, що з діагнозом “бронхіальна астма” людина може повноцінно жити

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ
спеціально для “Хрещатика”

Чи відчували ви колись страх від того, що вам не вистачає повітря, страх задихнутися? Це відчуття добре відоме дайверам, льотчикам, альпіністам та дітям, коли вони пірнають у воду та затримують дихання. Нестача повітря може викликати небезпечні реакції в організмі людини, провокуючи появу галюцинацій, паніку та психічні розлади. Але уявіть собі людину, яка вимушена все життя боротися з цим, кожної хвилини очікуючи на небезпеку залишитись без повітря. Й таких людей десятки і сотні мільйонів на нашій планеті.

Жити без повітря неможливо, так само як і без води та їжі. Про це знає кожен. Але водночас людство поступово залишає себе без цих необхідних ресурсів. На сторінках газети ми вже писали про загрози продовольчої кризи та дефіцит чистої води на планеті. Не менш небезпечною є ситуація з повітрям. Неконтрольоване промислове виробництво, видобування кустарними методами небезпечних природних ресурсів, неефективне використання сучасних технологій — все це та багато іншого призвело до погіршення екологічної ситуації у світі. Наслідком цього стало забруднення колись найчистішого повітря у Гімалайських горах та Тибеті, що негативно позначається на здоров’ї людини — незалежно від місця її проживання. Один із результатів поганої екологічної ситуації — рішення Всесвітньої організації охорони здоров’я визнати ХХІ сторіччя “сторіччям алергії”. Сьогодні респіраторні захворювання б’ють всі рекорди в розвинених країнах за темпами поширення серед населення. За останні 10 років подвоївся рівень захворюваності на алергійний риніт, бронхіальну астму, atopічний дерматит. “Погане повітря — погане здоров’я — передчасна смерть”: ця жорстока послідовність стає законом для більше ніж трьох сотень мільйонів мешканців нашої планети, яким було поставлено діагноз “бронхіальна астма”. За даними ВООЗ, рівень поширеності БА в різних країнах складає до 10 % від загальної кількості населення і більше, а серед дорослого населення перевищує 5 %. Астма — це саме той випадок, коли страх лишитися без життєдайного повітря перетворюється на одвічного супутника.

Отже, бронхіальна астма — згідно із загальним визначенням — хронічне неінфекційне захворювання дихальних шляхів, яке призводить до приступів задухи та часто є причиною передчасної смерті. Чому люди хворіють на астму, до цього часу точно не відомо. Провокує її розвиток запалення дихальних шляхів, яке викликає періодичні спазми бронхів. Під час нападів людині вдається вдихнути повітря, але видихнути нормально вже неможливо, й вона починає задихатися. Виникає страх, стресове напруження провокує новий спазм, і так поступово людина впадає в паніку, виїти з якої вкрай важко.

Астму не можна вилікувати. Напад та спазми можуть виникнути будь-коли. Особливо небезпечні нічні загострення хвороби. Щороку в світі від нападів астми досить швидко помирають 200 тисяч осіб. В деяких випадках цей час складає буквально кілька хвилин. Пацієнт навіть не має часу доїхати до лікарні. Хоча поширеність смертельних випадків серед хворих на астму не така велика, як від інших неінфекційних захворювань, наприклад, діабету чи раку, цифри загинувших від хвороби поступово збільшуються.

Трагічність ситуації додає той факт, що в абсолютній більшості летальних випадків, а саме: у 86 %, смерті астматика можна було б уникнути.

Провокатори астми

Вчені виокремлюють кілька факторів, які можуть викликати появу астми. Окрім згаданої вже вище екологічної ситуації, погіршення якої провокує алергію, а та, в свою чергу, викликає астму, це може бути:

1) інші алергени в приміщенні, в якому знаходиться людина. Найчастіше “провокаторами” нападу є “постільні” кліщі, шерсть домашніх тварин та пил, а також зовнішні алергени — пилок рослин;

2) продукти горіння тютюну. Варто окремо звернути увагу на цей фактор. Тютюновий дим не тільки порушує роботу серця, легенів та мозку, а ще й провокує задуху та напади астми. Ураженню однаково піддаються як активні курці, так і ті, хто тривалий час знаходиться в їхньому оточенні;

3) хімічні речовини, які подразнюють дихальну систему. Це може бути і бензин чи лакофарбові вироби, і пил. Напад задухи може бути спровокований хімічними консервантами в їжі та воді.

Також спровокувати спазми можуть такі звичайні на перший погляд фактори як холодне повітря, крайнє емоційне збудження, стрес та навіть фізичні вправи. Лікарі попереджають про те, що і лікарські засоби можуть стати причиною нападу астми. Популярне серед українців самолікування та неконтрольоване вживання протизапальних засобів суттєво підвищує небезпеку появи проблем із диханням.

Бронхіальна астма є прикладом хронічного захворювання, яке вражає людей різного віку, соціальної групи та місця проживання. Але найчастіше, все ж таки, від астми страждають діти. За даними американських вчених, у США від 5 % до 12 % дітей мають діагноз БА. Частіше хворіють хлопчики (6 % порівняно з 3,7 % у дівчаток), однак для дорослішого віку частота захворювання стає однаковою у обох статей. Так само географічно випадки виявлення бронхіальної астми частіше реєструються в містах, аніж в сільській місцевості (важливу роль в цьому відіграє фактор поганої екології). Хоча захворювання зустрічається і в розвинених країнах, і в країнах так званого “третього світу”, однак 80 % випадків смертей від астми припадають на країни з низьким і середнім рівнем доходу. Причина — відсутність можливостей для адекватного лікування та доступних лікарських засобів.

Основні симптоми астми

Донині в світі не існує універсального стандарту визначення типу, ступеня тяжкості або частоти симптомів астми. Лабораторним шляхом дати чітку відповідь щодо

особливостей захворювання у окремої людини неможливо. Тому лікарі спочатку завжди звертають увагу на симптоми та наявність обструкції дихальних шляхів. В свою чергу, симптоми астми часто схожі на симптоми інших захворювань — одишка, хрипи в легенях, кашель є типовими ознаками як астми, так і простуди чи бронхіту. Лікарі радять при появі таких симптомів звертати уваги на зовнішні фактори, які можуть призвести до появи цих симптомів. Наприклад, наявність поблизу потенційних подразників-алергенів (якщо люди починають задихатися в присутності домашніх тварин або ж у закритому приміщенні, то, скоріше за все, це саме реакція на подразник, а не бронхіт), сезон та погодні умови, фізичні навантаження або їх відсутність допоможуть виявити ознаки саме астми.

Типовими для астми симптомами є напади задухи, виникнення болювих відчуттів у районі нижньої частини грудної клітини (це пов’язано з активною роботою діафрагми та спазмами), виразні хрипи під час дихання. В будь-якому разі, при появі найменших симптомів, особливо у дитини, необхідно звертатися до лікаря. Дуже допомагають під час визначення симптомів астми результати спірометрії — визначення життєвого об’єму легень за допомогою спірометра. Дорослі (особливо чоловіки, які проходили медогляд у військоматах) повинні пам’ятати цей пристрій, в який треба щосили видихнути повітря, щоб побачити об’єм власних легенів. Результати спірометрії у поєднанні зі спостереженням повторних симптомів дозволяють з великою вірогідністю визначити наявність захворювання.

Не варто лякатися

Після прочитання всього вищезначеного, може скластися помилкове враження про приреченість пацієнтів із астмою. Однак, на щастя, з діагнозом “бронхіальна астма” можна повноцінно жити. Головне — лікувати астму та контролювати її. Для цього від пацієнта вимагається бути відповідальним та уважно ставитись до власного здоров’я. Положення Глобальної ініціативи ВООЗ з профілактики та терапії астми (GINA 1992) визначають основні напрями лікування захворювання. Передусім — це медикаментозне лікування. Лікарські засоби тут поділяються на дві групи: 1) ліки “швидкого реагування”, які приймають під час нападів астми; 2) контролюючі ліки, що регулярно вживаються пацієнтом для підтримки стабільного стану. Яку саме програму варто обрати, залежить від особливостей захворювання. Але, знову ж таки, варто наголосити на неприпустимості самолікування та

необхідності звернення до лікаря, перш ніж приймати самостійні рішення.

Дуже важливу роль в повноцінному житті з астмою відіграє профілактика. До профілактичних заходів, рекомендованих лікарями, належать такі:

1) уникання аероалергенів. Особливо необхідно обмежити вплив алергену кліща домашнього пилу, який провокує появу алергії та розвиток астми у дітей;

2) уникання харчових алергенів. Слідкуйте за хімічним складом продуктів, які вживає ваша дитина. Самостійно контролюйте якість їжі та її вплив на ваш організм та організм ваших близьких;

3) грудне вигодовування. Дослідження довели його ефективність для профілактики алергії. При цьому цей метод профілактики ефективний для всіх дітей, незалежно від алергічної спадковості;

4) риб’ячий жир. В ході дослідження було виявлено, що введення в раціон риб’ячого жиру, починаючи з раннього дитинства, асоціювалися зі значним зменшенням хрипів у дітей у віці 18 місяців;

5) уникнення тютюнового диму та інших забруднювачів повітря. Тут все і так зрозуміло;

6) імунотерапія. Дослідження більш ніж 8000 пацієнтів показали, що імунотерапія алергенами осіб з алергією знижує кількість випадків подальшого розвитку нової алергічної чутливості впродовж трьох-чотирьох років спостереження.

Бронхіальна астма в Україні

За словами директора Національного інституту фізіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського НМАН України Юрія Фещенка, в Україні нараховується майже 200 тисяч дорослих громадян, які страждають на бронхіальну астму. Цей показник постійно зростає за рахунок діагностування дев’яти тисяч нових випадків захворювання щороку. Причинами цього медики вважають збільшення забрудненості навколишнього середовища алергенами, безконтрольне застосування в харчовій промисловості барвників, ароматизаторів, підсилювачів смаку, безконтрольне застосування антибіотиків, повальне куріння дорослого населення країни. Зрозуміло, що знешкоджувати зазначені фактори ризику необхідно, однак ця проблема є комплексною, тому вирішувати її так само необхідно комплексно. У поки що не прийнятому Верховною Радою України проекті Закону України “Про затвердження Загальнодержавної програми “Здоров’я — 2020: український вимір” передбачено низку завдань саме для обмеження впливів зазначених негативних

факторів. Так, наприклад, щодо покращення екологічної ситуації в країні планується провести технічне переоснащення виробничого комплексу через впровадження новітніх технологій, інноваційних проектів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів, реконструкцію застарілого обладнання. Також пропонується здійснювати постійний екологічний контроль за параметрами викидів автотранспортних засобів, оптимізувати дорожній рух, підтримувати розвиток екологічно безпечного транспорту. Не оминули увагою і питання безпеки харчових продуктів. Міністерство охорони здоров’я України пропонує в проекті закону “удосконалити технологію виробництва харчових продуктів, забезпечити контроль якості і сертифікації, забезпечувати підприємства, що виготовляють продукти дитячого харчування, екологічно чистою сировиною”. Але поки що це тільки проект, а жодних практичних кроків до цього часу не зроблено. Для пацієнтів із астмою чекати на рішення держави не означає бути бездіяльним.

“Бронхіальна астма — не вирок, хоча це захворювання носить хронічний характер, його досить легко контролювати і, будучи астматиком, можна вести активний спосіб життя. Зокрема відомо багато випадків, коли хворі на бронхіальну астму люди навіть ставали олімпійськими призерами. Важливо, щоб люди розуміли: після першого нападу задухи не можна лікуватись підручними засобами або методами, а слід негайно звернутись до фахівця”.— вважає завідувач відділення діагностики, терапії і клінічної фармакології захворювань легень Національного інституту фізіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського НМАН Людмила Яшина.

Міжнародні фахівці розробили кілька порад для того, як повноцінно жити з астмою:

1. Навчання хворих (або батьків хворих дітей) та формування партнерських відносин.

2. Оцінка і постійний моніторинг тяжкості бронхіальної астми.

3. Усунення впливу провокуючих факторів (у тому числі алергенів).

4. Складання індивідуального плану підтримуючого лікування.

5. Складання індивідуального плану лікування загострень.

6. Динамічне/диспансерне спостереження за хворим.

Як контролювати астму (поради для пацієнтів):

1. Завжди носіть ліки від астми із собою.

2. Тримайтеся подалі від речей, які спричиняють напади астми.

3. Два або три рази на рік обстежуйтесь у лікарів.

4. Будьте обізнані про симптоми нападів астми та те, як із ними впоратися.

Не залишаються осторонь проблеми і громадські організації. Так, в Україні вже діє проект з розвитку мережі “астма-шкіл”, метою якого є покращення поінформованості та рівня життя пацієнтів з бронхіальною астмою. Проводяться регулярні тренінги не тільки для самих пацієнтів, але й для лікарів. Організатори проекту впевнені в тому, що навчання пацієнтів з астмою правильно використовувати ліки, а також дотримуватись правил профілактики може значно вплинути на якість життя тисяч людей в Україні ●

РЕЛІГІЯ

Православ'я торжествує!

З часів прийняття християнства наша віра, попри все, залишається незмінною

Олександр БАРКІН
"Хрещатик"

Не випадково те, що днем Православ'я названо першу неділю Великого посту. Цей день є вінцем тижня особливих молитовних трудів. Грецьке слово "ортодоксія" означає і "правильне величання", і "правильне вчення", тобто його можна перекласти не тільки як "Православ'я", а й як "Правовір'я". Християнство стало тим життєдайним джерелом, на витоках якого і виникла наша віра.

З історії відомо, що у VI—X ст. християнство поступово стає офіційною, державною релігією практично в усіх існуючих тоді європейських країнах. При цьому саме християнське учення, будучи по суті позанаціональною релігією, виявилось у результаті пристосованим до різних національних особливостей тих або інших народів. Недаремно в цей період в Європі існувало кілька церковних організацій.

Найбільш могутніми і впливовими були Східна церква (у неї входили олександрійське, антиохійське, єрусалимське, константинопольське патріаршества, при цьому константинопольський патріарх іменувався Вселенським) і Західна церква, очолювана римським папою.

Впродовж VI—X ст. між Східною і Західною церквами (і особливо між Константинополем і Римом) все більше посилювалися розбіжності. З одного боку, це було пов'язано з їх боротьбою за політичне верховенство в європейських державах. З іншого боку — з особливостями самосвідомості тих народів, які потрапляли до сфери впливу Константинополя і Риму. Саме тому на Сході і Заході формується різний християнський догматизм. Наприклад, східним і південним слов'янам ближче стало християнство у тому вигляді, як його розуміли на Сході, і у них воно утвердилось у вигляді православ'я; а німецьким народам — західне християнство, яке і понині існує в його римсько-католицькій версії.

Східна церква будувалася на інших засадах, ніж Західна. Перш за все, на Сході не прийняли вчення про догматичний розвиток, бо тут підтримувалося якнайглибше переконання, що догмати, затверджені на перших Семи Вселенських

Соборах, не підлягають зміні і уточненню не тільки за змістом, а й за формою.

Саме тому Східна церква вважається істинно православною, такою, що зберігає стародавню ("праву") християнську віру, а учення, що затвердилось на Сході, називається православ'ям. Віросповідну основу православ'я складають Священне Писання і Священний Переказ (рішення перших Семи Вселенських Соборів і праці отців церкви). Для православ'я характерна велика увага до обрядової сторони віри і детально розроблені богослужіння, що включають тривалі ритуали. Проте священники і звичайні віруючі не розділені жорсткою церковною обрядовістю — наприклад, і ті, й інші причащаються хлібом і вином. В той же час у православ'ї підтримується турбота про чистоту духовного керівництва церкви. Духівництво ділиться на біле (одружені приходські священники) і чорне (ченці, які дають обітницю безшлюбності), і стати єпископом, митрополитом або патріархом можуть тільки ченці.

Центрами православ'я стали київська митрополічна кафедра, яку зазвичай займали митрополити-греки, і Києво-Печерський монастир. Він був заснований преподобним Антонієм Печерським (983—1073), але значення спільноруського духовного центру придбав при ігуменові Феодосії Печерському. Саме у Києво-Печерському монастирі християнська віра проповідувалася як практичний спосіб життя, відповідний етичним нормам Євангелія. А ідеалом справжнього християнського життя для печерських ченців служило єгипетське чернецтво III—IV віків. У XII столітті найбільш талановитим представ-

ником цього напрямку став Кирило Туровський.

У XI—XII ст. християнське віровчення з чернечих і церковних верств все ширше розповсюджується серед мирян, поступово витісняючи язичницькі вірування. Тривало це довго і проходило вельми складно.

Стародавня Русь, освоюючи багатовіковий християнський досвід, приймає і багато християнських святих. Перш за все, на Русі встановлюється особливий культ Пресвятої Божої Матері, виражений, крім іншого, в шануванні чудотворних ікон. Крім того, чествують святого Климента, святого Миколая Мир Лікійського і святого Героргія. В той же час з'являються і перші власне руські святи. Причому цікаво, що першими святими на Русі були визнані не служителі церкви, а князі-брати Борис і Гліб.

Виникають житія святих, що склали з часом величезний пласт вітчизняної агіографічної літератури (від грецьких слів "агіос" — святий і "графо" — пишу, описую). Перші житія, перекладені переважно з грецької мови, з'явилися в Ста-

родавній Русі вже в перші десятиліття після прийняття християнства, а може бути, і раніше. З XI століття з'являються і житія руських святих. Православна віра торжествує на теренах нашої землі. Господа славлять по всіх кутках Русі-України.

Славослів'я, за вченням Святих Отців, є найвищою сходячкою молитви: це чиста і безкорислива радість душі про свого Господа. Увесь сенс духовного життя полягає в тому, аби навчити людину не тільки правильно богословувати, а й правильно молитися... За такого — літургічного — розуміння Православ'я, як вміння хвалити Господа, правильно будувати своє духовне життя, стає зрозумілим, чому день Торжества Православ'я припадає саме на першу неділю Великого посту. Коли ж людина більш здатна до славослів'я, як не в цю неділю: увесь тиждень ми провели в покаянні, в сповіданні перед Богом своїх гріхів, і ось, оплакавши свою провину, ми приступаємо до Чаші, тому що Господь "прийшов кликати не праведних, але грішників до покаяння" ●

Постяшеся тілесно, постимось і духовно

Протоієрей
Анатолій ЗАТОВСЬКИЙ
Благочинний Шевченківського
благочинія м. Києва

З березня у православних християн України розпочався великий 40-денний піст, який закінчується 11 квітня напередодні вербної неділі. Крім цього, до посту також додається Страсний тиждень, під час якого Церква згадує земні страждання Спасителя, Його розп'яття на Хресті, смерть, що передували Його славному Воскресінню (цьогоріч це 20 квітня).

Більшість людей в Україні, як і в усьому світі, святкують Пасху Христову. Та, на жаль, це святкування у більшості людей обмежується гастрономічним застіллям.

"Постяшеся тілесно, постимось й духовно", — закликає Церква своїх вірних. А це означає, що піст — лише засіб перемоги своїй прихильності, своїм гріхам. Піст — це час покаяння, духовного очищення, відродження, виправлення. Піст — час самоаналізу, переосмислення свого життя, примирення з Богом, зі своєю совістю, з іншими людьми. Святий Василій Великий вчить: якщо твоє обличчя має блідий вигляд від посту, а потім позеленіло від зла на інших — твій піст недейсний.

А скільки зла зараз переживає наше серце! Сьогодні ми переживаємо найдраматичніший період в новітній історії України: перед нашим стомленим та розчарованим народом постає відповідальне завдання встояти перед спокусою ідеологічного чи політичного розбрату.

Піст — час спокути, час єднання, час любові. Святе Письмо, що увібрало в себе "глаголи життя вічного", навчає нас: "Бог є любов". А любов закликає до порозуміння.

Хай Господь об'єднає нас як громадян, як співвітчизників, як християн, нарешті.

Наше суспільство, та й усе людство, сьогодні як ніколи потребує морального та духовного відродження. У цьому процесі вирішальне значення надається Церкві. У минулому столітті наш народ уже пережив трагічний період свого буття, коли тоталітарний безбожний режим намагався збудувати "рай на землі" без Бога, без Церкви. Від наслідків того періоду ми страждаємо і досі...

Треба пам'ятати, що 1025 років історія України нерозривно пов'язана з Православною Церквою — а це періоди державотворення, піднесення духовності, культури.

24 травня 1989 року, в день пам'яті святих Мефодія і Кирила — учителів Словенських, на святкуванні в Києві днів слов'янської писемності один відомий кінорежисер сказав: "Має прийти до влади покоління, яке з молоком матері увібрало в себе основи православної моралі та культури".

Якщо з ласки Божої нам вдасться відродити себе духовно, укріпити в своїх душах істинно християнські чесноти — терпіння, смирення, любов до ближніх, то я вірю, що Україна стане багатим краєм, де житимуть у злагоді українці та росіяни, поляки, люди інших національностей. Я вірю, що в нашій рідній Україні пануватимуть мир, спокій, злагода. Хай допоможе нам у цьому Господь.

А щодо дотримання строгого посту у цей період — порадьтеся зі своїм духовником і також із лікарем ●

Православний календар

6 березня

Преподобного Тимофія у Символех (795). Святителя Євстафія, архієпископа Антіохійського (337). Козельщанської ікони Божої Матері (1881).

7 березня

Мучеників Маврикія і 70-ти воїнів (305). Преподобних Фалассія, Лімнія та Вардата пустинників Сирійських (V). Преподобного Афанасія сповідника (821).

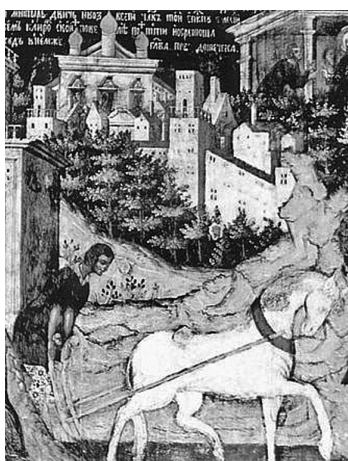
8 березня

Великомученика Феодора Тирона (306). Священномученика Полікарпа, єпископа Смирнського (167). Преподобного Полікарпа Брянського (1621).

9 березня

Неділя 1-ша Великого посту. Торжество Православ'я. Перше (IV) і друге (452) обрідження глави Іоанна Предтечі. Преподобного Еразма Печерського (1160).

Після усикновіння глава Іоанна була схована спочатку в палаци Ірода, а потім в горі Елеонській. При Константині Великому двоє ченців, які прийшли в Єрусалим, обріли главу на горі. Після цього вона переходила від одних до інших і нарешті потрапила до Євстафія, який перебував у печері, де згодом виник монастир. Ігумен цього монастиря Маркелл у 452 році вдруге віднайшов главу Іоанна Хрестителя. Святи-

Друге обрідження глави Іоанна Предтечі

ню перенесли в Халкідон, а звідти за часів імператора Феодосія Великого — в Константинополь.

Ті, хто молиться до святого Іоанна, не залишаються без його заступництва перед Богом і дістають всілякі духовні і тілесні зміцнення.

10 березня

Седмиця 2-га Великого посту. Святителя Тарасія, архієпископа Константинопольського (806).

11 березня

Святителя Порфірія, архієпископа Газького (420). Мученика Севастіана (66). Преподобного Севастіана Пошехонського (1500).

12 березня

Всіх преподобних отців. Преподобного Прокопія Декаполита, сповідника (750). Преподобного Тита, пресвітера Печерського, у Ближніх печерах (1190), Преподобного Тита, у минулому воїна, у Дальніх печерах (XIV) ●

СПОРТ

Спортивні новини

Олімпійський рух.
Київська гімназія провела
спортивну естафету

Днями в Скандинавській гімназії столиці з метою пропаганди олімпійського руху та здорового способу життя відбулася спортивна естафета "Олімпійські забави". Організаторами виступили спільно керівництво навчального закладу та Київське міське відділення НОК України. Почесними гостями на заході були: заступник директора Департаменту освіти і науки, молоді та спорту, перший заступник голови Київського міського відділення НОК України Вадим Костюченко і начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Дарницької РДА, олімпійський чемпіон Віктор Бураков. Три команди класу "Леопарди", "Білі ведмеді" і "Зайченята" пробували сили в різних естафетах і разом з батьками виборювали перемогу в кожному змаганні. Усі учасники одержали цінні призи від Київського міського відділення НОК України ●

Стрільба.
Українські юніори здобули
шість нагород на старті
чемпіонату Європи

У Москві (Росія) проходить чемпіонат Європи з кульової стрільби з пневматичної зброї. Золоту нагороду у командних змаганнях здобули українки Дарія Рожнятовська, Надія Ден'гіна та Юлія Тимошко. В індивідуальній першості "срібло" виборола Поліна Конараєва, "бронзу" — Дарія Рожнятовська та Надія Ден'гіна. У юніорів в особистій першості "золото" здобув Павло Коростильов. В командних змаганнях перемогу святкувала збірна команда України в складі Павла Коростильова, Олексія Сидоренка та Віталія Євтушенка ●

Фехтування.
Ольга Харлан — срібна
призерка етапу Кубка світу

Українська шаблістка Ольга Харлан завоювала срібну нагороду на етапі Кубка світу в італійському місті Больцано. У фіналі Ольга поступилася дворазовій олімпійській чемпіонці американці Маріель Загуніс з рахунком 10:15. Нагадаємо, що Ольга Харлан стала переможницею трьох попередніх етапів Кубка світу, а поразку від Загуніс зазнала вперше з кінця лютого 2013 року. Наразі спортсменка продовжує утримувати звання найсильнішої шаблістки планети, випереджаючи свою найближчу опонентку — все ту ж Загуніс — на 80 очок у світовій класифікації. У командних змаганнях, які відбулися слідом за індивідуальним турніром, наша збірна завоювала 5-те місце. У чвертьфіналі українки — чинні чемпіонки світу — несподівано поступилися збірній Польщі з рахунком 36:45, а далі перемогли угорок (45:40) і корейнок (45:41) ●

Спортивне життя.
Голосіївці провели змагання
з футзалу серед команд
професорсько-викладацького
складу вишів району

В приміщенні спортивного комплексу Національного університету харчових технологій відбулися спортивні змагання з футзалу у рамках Спартакіади серед збірних команд професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, які розташовані на території Голосіївського району столиці. Перемогу у змаганнях здобула збірна команда Київського національного університету імені Тараса Шевченка; почесне II місце посіла команда Національного університету біоресурсів і природокористування України, III місце — команда Національного університету харчових технологій. Переможці були відзначені кубками, медалями, грамотами відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації ●

“Школа боротьби”
відкрила сезон

В місті відбулися змагання з боротьби та дзюдо

Фото Олексія ІВАНОВА

У змаганнях з боротьби взяло участь понад 100 вихованців "Школи боротьби"

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

Цими вихідними ДЮСШ “Школа боротьби” влаштувала для своїх вихованців справжнє спортивне свято. Протягом двох днів діти мали можливість позмагатися у боротьбі та дзюдо. Традиційно турніри зібрали величезну кількість учасників і пройшли, як-то кажуть, на одному диханні.

Боротьба

Так склалося, що початок весни “Школа боротьби” зустрічає у притаманному для неї стилі — змагаючись. Цей рік не став виключенням, тому минулими вихідними у вихованців ДЮСШ відбулося подвійне свято. Першими, хто випробував свої сили на килимах, стали борці. Приємно відзначити, що змагання проходили у зовсім “свіжому” спортивному залі, що знаходиться у столичній гімназії № 179. При цьому можна з упевненістю сказати, що випробування “боєм” відбулося на “відмінно”. Понад 100(!) дітлахів, зовсім не шкодуючи, що проводять вихідні дні з боротьбою, довели — в Україні підрастає гідне покоління справжніх чоловіків.

Турнір традиційно зібрав як досвідчених юнаків, так і новачків, які прийшли на захід, аби випробувати свої сили. Звісно, їм було важко протистояти вже загартованним у боях суперникам, і подекуди поразки супроводжувалися сльозами розчарування юних учасників. Однак сама атмосфера змагань не давала змоги довго сумувати спортсменам, адже всі вихованці “Школи боротьби” — це як одна сім'я, що завжди знайде потрібні слова та поради, аби підтримати після невдач. І навіть 8-річні хлопчакі знають: кожен програш — це лише додатковий стимул на наступних тренуваннях працювати більше.

Варто зазначити, що хлопці, попри свій юний вік, розуміють усю важливість цього виду спорту. Зокрема один з вихованців школи — Андрій, учень 6 класу, зазначив: “У цю секцію мене привели батьки. Спочатку було важко, адже я до цього не любив спорт. Однак тренери допомогли

мені захопитися боротьбою, і тепер я щоразу просто таки “лечу” на тренування. Мені запам'яталися слова видатного спортсмена Михайла Маміашвілі: “Боротьба — це не просто вид спорту, це чудова школа виховання особистості”. За часи мого відвідування секції я став набагато дисциплінованішим.

Дзюдо

Майже ті самі слова повторювали і представники дзюдо. Вони з такою ж радістю перехопили естафету. Варто відзначити, що пристрасі тут також виривали неабиякі. Учасники змагань продемонстрували високий рівень

підготовленості і волю до перемоги. Юних спортсменів прийшли підтримати їхні батьки, які спостерігали за дуже захоплюючими поєдинками своїх дітей. І, що найголовніше, переважна більшість вболівальників були саме жінки. Навіть бабусі прийшли подивитись на це видовище. “Мій онук був дуже невпевненим у собі. Часто жалівся, що його ображали інші хлопці,— говорить Ірина Миколаївна, бабуся одного з вихованців “Школи боротьби”.— Коли він почав займатися дзюдо, справи кардинально змінилися. В нього одразу ж з'явилися друзі, він почав залюбки ходити на тренування. До того ж, і навчатися став краще. Зізнаюсь, спочатку я була проти дзюдо, однак мушу визнати, що дуже помилялася. Зараз я з впевненістю можу сказати, що дзюдо — це круто!”

Секрет такого успіху в обох видах спорту дуже простий, але й водночас досить складний. За словами засновника “Школи боротьби” Віталія Даниленка, “рецепт” полягає в наступному: “На мою думку, наш успіх залежить від злагодженої роботи всіх працівників. У нас чудова команда. Колись ми взяли до себе не зовсім досвідчених тренерів, утім, на сьогодні вони стали справжніми майстрами своєї справи. Діти їх люблять, а це найкраща оцінка їхньої роботи. Зараз нашим наставникам доводиться важко, адже з кожним днем до нас приходять все більше охочих займатися боротьбою або дзюдо. Але вони анітрохи не засмучуються, навпаки, коли на змаганнях перемагає їхній вихованець, радіють більше за самих спортсменів. Я впевнений, що ми рухаємось у правильному напрямку в популяризації здорового і спортивного способу життя” ●

Усі призери турнірів отримали оригінальні медалі та дипломи

“Будівельник” зробив перший крок у топ-8 Єврокубка

Кияни перемогли французький “Нантерр”

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

У вівторок у Єврокубку відбулися перші матчі. Столичний “Будівельник”, який через нестабільність ситуації в країні змушений був провести свою домашню зустріч у Литві, зумів налаштуватися і вирвати перемогу у чинного чемпіона Франції “Нантерра”. Головною рушійною силою “гладіаторів” став литовський легіонер Даріуш Лавринович, який допоміг своїй команді 28 очками та 9 підбираннями. Поєдинок завершився з рахунком 87:82.

Столичний “Будівельник” здобув важливу перемогу у боротьбі за 1/4 Єврокубка

ефект — “біло-зелені” видали ривок 0:8 і помітно скоротили різницю.

Втім, саму гру контролювали саме українці. Перевага киян стабільно трималася на позначці 7—8 очок. Вагомим фактором в останній чверті став ранній ліміт командних фолів у французької команди — п’ять фолів вони отримали вже на третій хвилині, чим “Будівельник” намагався постійно користуватися. Правда, трохи підводив “жовто-синіх” відсоток реалізації. За п’ять хвилин до кінця зустрічі кияни вели з рахунком 76:70.

У наступні дві хвилини арбітри зробили все, щоб трохи підтягнути гостей. Спершу не були зафіксовані очевидні фоли на Даріуші Лавриновичі, а згодом литовський легіонер “Будівельника” сам був “винагороджений” кількома порушеннями. “Нантерр” підібрався на мінімальну дистанцію і навіть мав шанси вийти вперед, але у важкій атаці двічі не влучив триочкові. Надалі “будівельники” вміло контролювали гру, тому не дивно, що фінальна сирена зафіксувала перемогу киян з рахунком 87:82 ●

Спортивні новини

Плавання.

Ольга Свідерська — претендентка на спортивний “Оскар”

Організатори найпрестижнішої у світі спорту премії Laureus World Sports Awards оголосили імена претендентів на нагороди за підсумками 2013 року. У номінації “спортсмени-інваліди” значиться й українка Ольга Свідерська. Вона є володаркою семи золотих медалей Чемпіонату світу з плавання серед спортсменів з ураженням опорно-рухового апарату та вадами зору. Окрім того, Свідерська є срібною призеркою Паралімпійських ігор-2012 у Лондоні. Вручення премії Laureus World Sports Awards відбудеться 26 березня в Куала-Лумпурі (Малайзія) ●

Бокс.

Василь Ломаченко зазнав поразки від Орландо Салідо

Українцю Василю Ломаченку (1-1, 1 KO) не вдалося увійти в історію боксу і завоювати титул чемпіона WBO в напівлегкій вазі у своєму другому професійному поєдинку проти Орландо Салідо (41-12-2, 28 KO). Мексиканець переміг роздільним рішенням суддів. Після дванадцяти раундів рахунок на суддівських записках був 115-113 на користь Ломаченка і 115-113, 116-112 на користь Салідо. “Я вдячний за наданий мені шанс завоювати чемпіонський титул в другому бою. Я зробив все, що було сьогодні в моїх силах. Прокоментувати роботу рефері? Я суддівські рішення не коментую. Так, Салідо іноді бив брудно. Не знаю, навмисне чи випадково він це робив. Я повторювати за ним не збирався, тому що брудний бокс не люблю”, — заявив Ломаченко відразу після бою. Нагадаємо, що Салідо не зумів показати на зважуванні потрібну вагу і тому був позбавлений поясу WBO. Таким чином, титул WBO залишився вакантним ●

Футбол.

U-18: збірна України перемогла однолітків з Азербайджану

Юнацька збірна України, у складі якої футболісти 1996 року народження, вийшла у фінал міжнародного турніру, що зараз триває в Латвії. В півфінальному матчі підопічні Олександра Головка з рахунком 3:1 обіграли однолітків з Азербайджану. Матч розпочався з атак української збірної, і вже на 2-й хвилині, після серії кутових, рахунок на табло змінився. Ігор Кірюханцев пробив із-за меж штрафного майданчика, а Артем Бесєдін вдало підставив ногу під цей удар — 1:0. Надалі збірна України володіла ініціативою, але азербайджанські хдопці іноді проводили доволі небезпечні контратаки. Початок другої половини знову був за нашою командою. На 48-й хвилині чергова атака лівим флангом призвела до другого голу у ворота Гасімова. Валерій Лучкевич віддав точну передачу на Мар’яна Мисика, а той потужним дальнім пострілом увігнав м’яч в самісіньку дев’ятку воріт суперника — 2:0. Підопічні Олександра Головка продовжили тиснути на ворота суперника, але натомість отримали пенальті у свої ворота на 66-й хвилині. На щастя, голкіпер українців Дмитро Безрук відбив цей 11-метровий удар. Хоча за чотири хвилини йому все-таки довелося витягати м’яч із сітки власних воріт після удару Махіра Мадатова — 2:1. Відновив різницю в два м’ячі Андрій Борячук, який завершив сольний прохід ударом точно в кут воріт азербайджанців — 3:1. Тепер у фіналі юнацька збірна України U-18 зіграє з господарями турніру — збірною Латвії, яка переграла збірну Фінляндії з рахунком 2:0. Матч відбудеться сьогодні о 13.45 ●

“Динамо” та “Шахтар” розійшлися миром

В місті відбувся матч між ультрас лідерів чемпіонату з футболу

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

2 березня, в день, коли повинна була відбутися зустріч динамівців та “гірників” у рамках чемпіонату України, на смарагдовий газон київської арени вийшли фанати клубів. “Матч єдності”, як охрестили саму гру його учасники, був організований загальною громадською ініціативою київських та донецьких ультрас, в якій Державний концерн “Спортивні арени України” виступив співорганізатором.

Протягом матчу незначною територіальною перевагою володіли ультрас “Шахтаря”, втім, прихильники “Динамо” (у білій формі) значно відповідальніше ставилися до своїх нагод

єдності. Це яскравий приклад того, як спорт об’єднує людей. Це перший матч і крок до об’єднання всіх ультрас України. Та кож ми сподіваємося, що нашу спільну ініціативу підтримають ультрас й інших клубів. І вже зовсім скоро такі ж матчі єдності пройдуть на всіх стадіонах країни”, — запевнив Генеральний директор концерну “Спортивні арени” Сергій Симак.

Сама ж гра проходила у рівній боротьбі і, як належить товаришським зустрічам, завершилася

нічиєю 1:1. Варто зазначити, що незначною перевагою володіли ультрас “Шахтаря”, втім, кияни значно відповідальніше ставилися до своїх нагод.

Гостями матчу стали футболісти зірки Олександр Шовковський та Володимир Єзерський, які по закінченню зустрічі привітали своїх шанувальників.

“Мало хто вірив, що таких два непримиренних напрямки фанатського руху зможуть спокійно зіграти на полі у футбол”, — розповів воротар “Динамо”

Олександр Шовковський. — Це чудовий приклад того, як спільна мета може об’єднувати”.

Яскравим підтвердженням слів динамівця стало загальне скандування відомого гасла “Схід і Захід разом”, яке увінчало це протистояння. Самі ж ініціатори і учасники зустрічі були єдині у своїх висловах після матчу. Зокрема 27-річний киянин Андрій, який понад 15 років вболіває за “Динамо”, зазначив: “Нас часто вважають хуліганами, і ми до цього звикли. Так склалося, що з вболівальниками “Шахтаря” у нас, м’яко кажучи, напружені стосунки, втім, коли справа доходить до долі країни і народу — ми єдині у своїх думках. Нікому не хочеться, щоб була війна, насильство і гінули люди. Тому у такій справі не важливо, хто ти — вболівальник “Динамо”, “Шахтаря”, “Металіста” чи “Дніпра”. Ми — українці, і це найголовніше”.

По закінченню гравці обох команд подякували своїм групам підтримки. До слова, свій гол від “синьо-білих” забив Палляк, а від команди ультрас “Шахтар” — Тимченко.

Під час матчу на стадіоні пролунали і козацький марш, і “Слава Україні”. Зазначимо, що вболівальники однаково підтримували обидві команди, а в кінці разом з гравцями виконали Гімн України ●

КУЛЬТУРА

Шевченко у документах і мистецтві

До 200-річчя видатного поета і художника тривають численні виставки

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

У ювілейний рік музеї та галереї міста презентують масштабні проекти, що демонструють широкому загалу спадщину Тараса Шевченка та його вплив на вітчизняну культуру. Уявлення про постать Кобзаря та вшанування його пам'яті попередніми поколіннями з першоджерел дають експозиції архівних матеріалів. “Мистецький Арсенал” знайомить з графікою та аквареллю видатного українця, а сучасне бачення і розуміння Кобзаря втілено на картинах і плакатах відомих і молодих митців.

Літопис життя та безсмертне слово

З невідомими і маловідомими сторінками з життя Шевченка знайомить експозиція фото- та архівних документів і матеріалів “На вічному шляху до Тараса (1814-1861)”, що триває у виставковій залі Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. Її підготували у співпраці з державними архівними службами Литви, Казахстану, Польщі та Росії, Національним музеєм Тараса Шевченка та Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

Експозиція складається із восьми розділів за періодами життя, де представлені 450 архівних документів. Вона дає уявлення не лише про життя Кобзаря, а й про людей з оточення поета, вплив його творчості на розвиток всієї української культури. Багато документів рідко показували раніше. Це метричні записи, які зберігають відомості про родину Шевченків, батька Григорія Івановича і матір Катерину Бойко, записи про їхнє соціальне походження, народження Тараса. “Найменше відомо про дитинство і ранню юність Шевченка, в документах він з'являється в кінці 30-х років, є довідка про викуп з кріпацтва і матеріали про навчання в Ака-

демії мистецтв у Санкт-Петербурзі, дружбу з передовими діячами російської культури, — розповів начальник відділу використання документів архіву-музею Василь Шепелюк. — Всього у нас зберігається близько 100 документів, серед яких п'ять оригінальних унікальних пам'яток — автографи поезій “Думка”, “Сон”, “Микола Костомарову”, лист до друга — актора Миколи Щепкіна, який теж був кріпаком”. Документи розкривають період навчання Тараса Шевченка в Академії мистецтв, становлення його як художника, період роботи у Київській археографічній комісії. Представлені свідчення про діяльність Кирило-Мефодіївського товариства, арешт, суд і вирок Тараса Шевченка. Період заслання відображається у репродукціях малюнків Шевченка, а про повернення та останній період життя розповідають поліцейські рапорти та листування з друзями.

Окремі блоки присвячено смерті, похованню та перепохованню Кобзаря, вшануванню його пам'яті в Україні та за її межами — заснуванню Республіканської премії, створенню музеїв, встановленню пам'ятників. Присвяти українських поетів-класиків, ілюстрації, монографії, вистави і пісні на його поезії демонструють, що Тарасове

слово живе й після його смерті.

У Київському будинку учителя відкрилася виставка “Тарас Шевченко на сторінках українських еміграційних видань”. Її основою стали книги, періодичні видання, буклети, які протягом XX століття видавалися представниками українських громад в різних країнах світу, а зараз є складовою частиною фондів Центрального державного архіву зарубіжної Україніки. Документи розповідають, як українська спільнота за кордоном вшановує та популяризує постать Тараса Шевченка. Серед них — переклади його творів різними мовами, програми, повідомлення, оголошення про вечори пам'яті, вірші і статті, присвячені життю та діяльності поета, а також ілюстративний матеріал еміграційних видань.

“Тарас Шевченко на сторінках українських еміграційних видань”

Коли: до 21 березня
Де: Київський міський будинок учителя, вул. Володимирська, 57
Вхід вільний

“На вічному шляху до Тараса (1814-1861)”

Коли: до травня
Де: Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України, вул. Володимирська, 22-а, 2-й поверх (Софія Київська)

“Шевченко/Mania” у картинах і фільмах

У “Мистецькому Арсеналі” триває проект “Шевченко/Mania”, який презентує 50 художніх робіт Тараса Шевченка — його офорти та акварелі, серед яких як знані, так і маловідомі твори митця. “Тут є акватинта, акварель, олі-

Відвідувачі “Мистецького Арсеналу” мають унікальну можливість на власні очі побачити офорти та акварелі Шевченка, які рідко експонуються

вець — їх можна виставляти лише упродовж дуже короткого часу, — розповідає директор Національного музею Тараса Шевченка Дмитро Стус. — Ці оригінали практично не експонувалися. Виставка доповнить уявлення про Шевченка як про видатного митця, досконалі лінії якого і сьогодні вражають професійних художників”. Серед них — роботи, які він малював під час Аральської описової експедиції, зображення Новопетрівського укріплення, малюнки, зроблені в Петербурзькій академії мистецтв, портрети, пейзажі і автопортрети.

Також на виставці — серія портретів Кобзаря, створених художником з Черкащини Федором Кучером, панно “Ліс”, в основу якого покладено офорт Шевченка “Вечір в Альбано поблизу Рима”. На 50-ти екранах транслюється відео-інсталяція режисера Сергія Проскурні “Наш Шевченко” — 365 роликів, на яких люди різного віку та професій читають вірші Кобзаря. “Це підсумок року Шевченка, і це виключно його тексти, що звучать із уст дуже різних людей з різних куточків України й усього світу”, — зазначив режисер. У рамках проекту “Стіна пророка” проходить акція “Лист у майбутнє” — кожен може долучитися до створення листа для наступних поколінь, висловити свої надії і побажання. А в дальньому залі Державне агентство з питань кіно та Національний центр Олександра Довженка підготували для кіноманів показ колекції фільмів “Шевченко 200” — збірку найвідоміших художніх фільмів про Тараса Шевченка або за його творами. Серед них — перший байопик 1926 року “Тарас Шевченко” Петра Чардиніна, де роль Кобзаря виконав Амвросій Бучма, одна з перших повноценних стрічок — “Тарас Шевченко” 1951 року Ігоря Савченка, “Наймичка” і “Сон” 1960-х років. А також кілька картин вже незалежної України — документальна

стрічка “Шевченко. Спадщина” (1994), “Шевченко. Надії” про пізній період життя поета (1995) і науково-пізнавальний фільм про мангіш-лацький період життя Шевченка “Дві долі” (2007). Розклад кінопоказів шукайте на сайті “Мистецького Арсеналу”. Для дітей працюватиме освітній проект “Арсенал ідей”, де в Лабораторії мистецтва їм запропонують спеціальну програму, присвячену творчості Тараса Шевченка.

Кульмінацією проекту стане відкрита ніч “Доба Шевченка” (з 9 на 10 березня з 20.00 до 24.00) — ніч кіно, музики, поезії. Зокрема відвідувачів очікує прем'єра фільму Сергія Проскурні “Тарас Шевченко. Ідентифікація”.

“Шевченко/Mania”

Коли: до 10 березня, з 11.00 до 20.00
Де: “Мистецький Арсенал”, вул. Лаврська 10-12, www.artarsenal.in.ua
Вартість квитка: 40 грн, пільговий 20 грн, для дітей до 12-ти років безкоштовно

Рукописи та картини Тараса он-лайн

В рамках проекту “Шевченко/Mania” презентували і науково-освітній портал “Тарас Шевченко” (www.kobzar.ua), який найближчим часом стане доступним в будь-якій точці земної кулі. Над оцифруванням найповнішого зібрання літературної та художньої спадщини Кобзаря — а це 20 тисяч сторінок рукописів та 800 картин, 335 з яких вже викладені на сайті, — сім місяців працювали фахівці МАН. Портал дозволяє розгледіти роботи українського генія до найменших дрібниць, крім того, ознайомитися з інтерактивним життєписом Тараса Шевченка, помандрувати місцями його перебування та заслання, здійснити 24 віртуальні тури музеями. Також на сайті викладено близько 380-ти документальних фільмів і відео- та аудіозаписів, а також інформацію про пам'ятники гені-

альному поету в Україні та за кордоном.

Кобзар очима сучасних митців і студентів

В Будинку художника проходить Всеукраїнська виставка до 200-річчя Тараса Шевченка. Вона презентує всі види образотворчості вітчизняних митців. Роботи не обмежуються лише зображенням Шевченка і сюжетів його творів, а й демонструють сучасне бачення авторами літературно-художньої спадщини поета, філософського розуміння його творчості.

У галереї мистецтв імені Олени Замостян на виставці “Знаходимо в собі Шевченка” представлені плакати студентів майстерні графічного дизайну професора Віталія Шості Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Тарас Шевченко — мислитель, борець за соціальні свободи, а головне — українець, який є в кожному з нас. Студенти рухаються до Шевченка у собі і спонукають глядачів через виставку, експозиція якої навмисне побудована в образі шляху, пройти у своїй свідомості цей символічний шлях у напрямку до Шевченка. Роботи створені протягом останніх п'яти років, а їх основний заклик: читаймо Шевченка, знаходьмо в собі Шевченка, звертаймося до нього і діймо ●

Всеукраїнська виставка до 200-річчя Тараса Шевченка

Коли: до 16 березня
Де: Центральний будинок художника (вул. Артема, 1-5)
Вхід вільний

“Знаходимо в собі Шевченка”

Коли: до 5 квітня
Де: Галерея мистецтв імені Олени Замостян (вул. Іллінська, 9, Культурно-мистецький центр Києво-Могилянської академії)
Вхід вільний

Архівні документи розкривають глядачам сухі, але промовисті факти, пов'язані з Тарасом Григоровичем

“Від Подолу до Золотих воріт”

Постать Кобзаря об’єднала три київських музеї

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

Таку назву має спільний виставковий проект вшанування пам’яті Тараса Шевченка, що відбувається одразу на трьох майданчиках в центрі столиці. Він складається з мистецьких творів, присвячених великому українцю. Сама ж назва проекту — “Від Подолу до Золотих воріт” — прийшла з однойменного фільму режисера Родіона Юхименка, присвяченого монументальним пам’ятникам Івана Кавалерідзе в Києві.

Музей гетьманства запрошує ознайомитися з екслібрисами художника Бориса Романова. Його мініатюрні графічні роботи — книжкові знаки, створені для шевченкіан багатьох відомих особистостей, серед яких Дмитро Павличко, Іван Дзюба, Борис Олійник. Організатор проекту — музей-майстерня Івана Кавалерідзе представляє скульптури Івана Кавалерідзе та Яна Роздобудька, графіку М. Сліпченка і К. Козловського,

В Музеї історії міста Києва показують різнопланові роботи сучасних авторів, присвячені великому українцю

емалі Олександра Бородає тощо. Зокрема відвідувачі побачать портрет Тараса Григоровича невідомого художника з фондів музею, картини, що зображають епізоди з життя Кобзаря, макет зруйнованого пам’ятника Шевченку у Сумах, а також видання, присвячені його творчості. Поряд з витворами видатних митців представлені кращі роботи студентів Київської дитячої академії мистецтв, яка також підтримала проект.

На четвертому поверсі Музею історії міста Києва показують різнопланові роботи сучасних авторів, серед яких В. Гу-

рін, В. Франчук, С. Сова, А. Гук. Серед портретів Тараса Григоровича — й картина, виконана грузинськими майстрами А. Гугренідзе і Г. Ануіонурі. “Робота над проектом тривала протягом 2-х років, він підтриманий митцями Андріївського узвозу, нашими колегами з галереї “Фортуна”, працівниками всіх трьох столичних музеїв та Київською дитячою академією мистецтв,— розповів “Хрещатику” ініціатор проекту, директор музею Івана Кавалерідзе Олександр Юнін.— Проект є соціальним, втілений без коштів держави. А більшість мистецьких робіт виставлена вперше. Вони залишаться в фондах музею Івана Кавалерідзе для подальших експозицій. Завдання нашого проекту — виховання поваги, патріотизму та збереження культурної спадщини українського народу, тож сподіваємося, що його побачить якнайбільша кількість відвідувачів” ●

Проект “Від Подолу до Золотих воріт”
Музей гетьманства (вул. Спаська, 16-б), виставка екслібрисів художника Бориса Романова — до 14 березня
Музей-майстерня І. П. Кавалерідзе (Андріївський узвіз, 21), виставка живопису, графіки та скульптури українських митців — до 16 березня
Музей історії міста Києва (вул. Б. Хмельницького, 7), виставка художніх творів — до 28 березня

Життя і творчість генія на сцені

Столичні театри підготували низку прем’єр

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

До відзначення ювілею Великого Кобзаря долучилися і провідні київські театри. Цього місяця глядачі побачать постановки за творами Тараса Шевченка — балади “У тієї Катерини...”, поеми “Сон”. А також дізнаються маловідомі фрагменти його біографії, як життя в Петербурзі та період заслання і солдатчини.

7, 9 та 22 березня у Національному академічному театрі імені Івана Франка презентують виставу “Така її доля...”. Вона є певною мірою візуалізацією балади Тараса Шевченка “У тієї Катерини...” 1848 року. Головна героїня відрізняється від більшості інших жіночих образів Кобзаря з нещасним зрадженням коханням і трагічною долею. Катерину можна порівняти із героїнями античних трагедій — сильними, харизматичними натурами, які заради почуттів і пристрасті здатні переступити межу загальноприйнятих людських цінностей. Історія запозичена Шевченком з народної пісні: красуня Катерина ставить своїм шанувальникам-козакам умову звільнити її брата з турецького полону, і вони спокушаються на цю смертельну угоду. Сюжетна основа балади для творців вистави — автора інсценізації, режисера-постановника Стані-

Вистава “Шевченкові дороги” показує кілька маловідомих моментів із життя Кобзаря

слава Мойсеева та режисера з пластики Сергія Швидкого — стала поштовхом для заглиблення у сутність творчості Шевченка, спробою через неординарність образної мови вистави наблизитися до відповідей на запитання: як народжується слово, яке здатне і піднести, і вбити, що перетворює натовп у народ, та заради чого людина приходить у цей світ. Театр на Липках готує постанову ще одного твору Шевченка — “Сон”, прем’єра якої запланована на 22 березня. “Взявши за основу вистави поезію Кобзаря, ми вибудовуємо її структуру навколо одвічного конфлікту митця і суспільства,— розповідає режисер вистави Віктор Гирич.— Необхідність кардинальних змін, яку відчуває нині україн-

ське суспільство, робить нашу виставу дуже злободенною”. За його словами, ніхто із наших митців настільки не переймався за країну, у кожному Шевченковому слові, у кожному звуці його поезії відчувається біль за те, що його Україна невилізна. Київський академічний Молодий театр підготував дві вистави, які пройдуть на камерній сцені. 7 та 20 березня покажуть прем’єру спектаклю “Рядовий Шевченко!” режисера Романа Семисала, який, власне, і зіграє поета. Тарас Григорович постає у найтяжчий період його життя — заслання та солдатчини, коли згублена муштра виснажує тіло, а зобов’язання писати і малювати — душу. Україна стає далекою, примарною, безнадійною мрією.

Єдине, що підтримує його — листування з найвідданішими друзями — княгинею Варварою Рєпніною, Михайлом Лазаревським та Миколою Костомаровим. Автори розкривають потаємний світ душі Тараса Шевченка, його переживань, думок та надій, що попри все не полишили поета і допомогли йому вижити в нелюдських умовах. 13 березня усіх шанувальників поетичної творчості театр запрошує на вечір “Молода поезія — Молодий театр”. Молоді українські поети читатимуть власні твори, а актори театру — поезію Тараса Шевченка. В такому поєднанні сучасного і класичного спробують створити перегук часів, безперервний діалог минулого і сьогодення.

9 березня Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва пропонує переглянути музично-драматичний спектакль “Шевченкові дороги”. Глядачі зможуть відкрити для себе Шевченка як живу людину. Чому він був шанований серед петербурзької інтелігенції та які події не вивчаються у школі — саме на цьому акцентує вистава. У постановці, режисером та автором сценарію якої став Дмитро Тодорюк, використана поезія Тараса Шевченка, спогади сучасників про нього. Музичне оформлення складають твори Д. Бонковського, Дж. Верді, М. Вериківського, Дж. Гершвіна, К. Данькевича, М. Лисенка, Б. Лятошинського, М. Мусоргського, М. Римського-Корсакова, Я. Степового, І. Стравінського, Д. Шостаковича тощо ●

Новини культури

День народження Тараса з літургією, бандуристами і дитячими творами

9 березня Національний музей народної архітектури та побуту України в Пирогові запрошує разом вшанувати пам’ять та відзначити 200 років від Дня народження Тараса Шевченка.

Захід розпочнеться об 11.00 з літургії в церкві святого Архистратига Михаїла. О 12.00 відбудеться Хресна хода від церкви до садиби із села Шевченкове Звенигородського району Черкаської області. За переказами, хату ставив рідний дядько Тараса — Петро Іванович Шевченко — у XIX столітті в селі Кирилівці Звенигородського району Київської губернії (нині село Шевченкове). У цій хаті прожив свій вік онук старшого Тарасового брата Микити — Тиміш Петрович Шевченко та його родина.

Після урочистої літургії пам’яті поета в садибі з рідного села Шевченка розпочнеться художньо-мистецька частина заходу. Для присутніх прозвучать твори Кобзаря, які виконають народний аматорський хор профспілок України ветеранів праці ПАТ “АЗОТ” з Черкас, учні столичної школи № 286, бандуристи з Києва та області.

На завершення відкриють виставку дитячих робіт учнів Державної художньої середньої школи імені Т. Г. Шевченка, присвячених життю і творчості поета, та експонатів фондової збірки Національного музею народної архітектури та побуту України ●

Шанувальникам мистецтва — нові експозиції

До 19 березня в галереї “Триптих” (Андріївський узвіз, 34) проходить персональна виставка всесвітньо відомого українського митця Івана Марчука. Народний художник України, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка — єдиний з українців, хто потрапив до списку 100 живих геніїв світу. Цикл з тридцяти картин під назвою “Виходять мрії з берегів” — це абстрактні, експресіоністичні твори, в яких знайшла своє найповніше втілення авторська техніка “пльонтанізму”, але в цьому випадку не як формальний прийом, а й сама суть пластичної форми.

В арт-центрі “Я. Гретера” (вул. Вадима Гетьмана, 6) триває арт-проект “Схід”, що представляє оптимістичні та яскраві роботи кримських митців. Натюрморти Олександри Сирбу доводять, що будь-який фрукт, овоч чи дерево має свою незрівнянну енергетику, запозичену від землі. Сюжетні роботи Рената Рамазанова передають життя Криму очима сучасної людини крізь призму досвіду предків. Це барвисті картини в стилістиці східної казки, прекрасні жінки в танці і колоритне життя базару.

На честь п’ятиріччя столичного Музею Шолом-Алейхема (вул. Велика Васильківська, 5) та 155-річчя з дня народження видатного письменника у закладі відкрилася виставка творів живопису єврейської тематики з приватних колекцій. Чільне місце в ній посідають роботи відомого київського художника Матвія Вайсберга ●

Український революційний живопис поїде до Нью-Йорка

У Києві презентували першу частину міжнародного арт-проекту “Ми просто йшли...”, яку з 27 березня по 27 квітня експонуватимуть в музеї Українського інституту в Америці. Роботи вітчизняних художників — Петра Бевзи та Миколи Журавля — створені під враженням від подій в країні за останні місяці. Проект присвячений 200-річчю Тараса Шевченка і розкриває роль генія у формуванні особистості кожного українця і національної ідеї, єднання нації в умовах сьогодення. Картини майстрів виконані у стилі міфопоетичного напрямку і показують актуального Шевченка. Знайшли своє місце у творах і сучасники — одну з робіт Микола Журавель присвятив козакові четвертої сотні — Михайлові Гаврилюку, а Петро Бевза написав картину з посвятою героєві “Небесної сотні” Юрію Вербицькому. Другу частину проекту із залученням більшості кількості художників, які зараз працюють над картинами, планується представити в столиці 20 серпня ●

